

AYT EDEBİYAT

S O R U B A N K A S I

Mehmet Ali Yerlikaya

TAMAMI
VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

Çözüm Bende

İÇİNDEKİLER

01. BÖLÜM: GÜZEL SANATLAR VE EDEBİYAT

Edebiyatın Tanımı, Bilim Dalları ve Güzel Sanatlarla İlişkisi.....	9
Türkçenin ve Türk Edebiyatının Tarihî Gelişimi, Türkçenin Alfabeleri ve Sözlükleri.....	15
Dilin, İletişimin Unsurları.....	17

02. BÖLÜM: ŞİİR BİLGİSİ

Şiirde Ahenk (Ölçü, Uyak, Redif).....	19
Şiir Dili (Edebî Sanatlar - İmge).....	27
Şiirde Gelenek, Zihniyet, Yorum, Metin ve Şiir.....	39
Manzume ve Şiir / Şiir Türleri.....	43
Şiirde Yapı / Divan Şiiri Nazım Biçimleri.....	47
Halk Edebiyatı Nazım Biçimleri.....	57
Nazım Biçimleri Karma.....	63
Bire Bir ÖSYM	69
TÜMEVARIM - I	75

03. BÖLÜM: SANATSAL METİNLER

Anlatmaya Bağlı Türler.....	79
Göstermeye Bağlı Türler.....	83
Öğretici Metinler.....	87
Sözlü Anlatım Türleri.....	91
Düzyazı Türleri - Karma.....	95
Bire Bir ÖSYM	103

04. BÖLÜM: İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI

Sözlü ve Yazılı Dönem.....	107
Bire Bir ÖSYM	113
TÜMEVARIM - II	115

05. BÖLÜM: İSLAMİYET ETKİSİNDE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI

Geçiş Dönemi.....	121
Halk Edebiyatı.....	125
Divan Edebiyatı.....	135
Bire Bir ÖSYM	147
TÜMEVARIM - III	151

06. BÖLÜM: EDEBÎ AKIMLAR / BATI EDEBİYATI

Batı Edebiyatı.....	159
Türk Dünyası Edebiyatı.....	169
Bire Bir ÖSYM	175

07. BÖLÜM: BATI ETKİSİNDE GELİŞEN TÜRK EDEBİYATI

Tanzimat Edebiyatı.....	177
Servetifünun Edebiyatı.....	191
Fecriati Edebiyatı.....	201
Milli Edebiyat.....	203
Bire Bir ÖSYM	215
TÜMEVARIM - IV	221

08. BÖLÜM: CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

Öğretici Metinler ve Yazarları.....	231
Öz Şiir Anlayışı.....	237
Serbest Nazım ve Toplumcu Şiir.....	241
Milli Edebiyat Zevk ve Anlayışını Sürdüren Şiir.....	243
Garipçiler (Birinci Yeni).....	247
Garip Dışında Yeniliği Sürdürenler.....	249
İkinci Yeni Şiiri.....	251
İkinci Yeni Sonrası Toplumcu Şiir.....	253
1980 Sonrası Türk Şiiri.....	257
Cumhuriyet Dönemi Halk Şiiri.....	259
TÜMEVARIM - V	261
Olay Çevresinde Gelişen Edebi Metinler / Millî Edebiyat Zevk Anlayışını Sürdürenler.....	273
Toplumcu - Gerçekçiler.....	275
Bireyin İç Dünyasını Konu Alanlar.....	279
Modernizmi ve Postmodernizmi Konu Alanlar.....	283
Göstermeye Bağlı Edebî Metinler.....	289
Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı - Genel.....	291
Bire Bir ÖSYM	311
TÜMEVARIM - VI	315

- Dil bahçesinde esen bir rüzgârdır.
 - Söz söyleme ve ifadeyle ilgili her türlü çalışmanın genel adıdır.
 - Düşünce, duygu ve hayallerin söz veya yazıyla güzel ve etkili şekilde anlatılması sanatıdır.
 - Okuyana estetik bir tat vermek amacıyla yazılmış olan ya da böyle bir amacı bulunmasa bile, biçimsel özellikleriyle bu düzeye ulaşabilen bütün yazılı yapıtlardır.
 - İnsanların sözlü ve yazılı ifadelerinde hataya düşmelerine engel olmak için öğrenilen ve kullanılan kurallar bütünüdür.

Edebiyatın yukarıdaki tanımlarından aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- Edebiyat, birçok değişik biçimde tanımlanabilmektedir.
- Bilim ve sanat çevrelerinde edebiyat ve edebiyatın işlevi ile ilgili bazı farklı yaklaşımlar söz konusudur.
- Edebiyat, geniş bir alana hükmettiği ve yaşamın doğrudan içinde olduğu için bir ortak tanıma sahip değildir.
- Edebiyat, çok geniş bir alana hükmettiği için belli kalıplara sıkıştırılarak anlamlandırılmamaktadır.
- Edebiyatın bilim dalı mı yoksa sanat dalı mı olduğuna yönelik bazı tartışmalar vardır.

- Edebiyatın insan ile birlikte var olduğunu, yazıya geçirilerek günümüze kadar gelen belgelerden anlıyoruz. Bu belgelerden bir kısmı taşlara, metal eşyalara yazılmıştır. Bir kısmı ise değişik dillerde kâğıt ve deriden yapılmış kitaplarda korunmuştur. Kütüphanelerde ve müzelerde bulunan bu eserlerin incelenmesi, araştırılması, dil ve edebiyat çalışmaları için çok önemlidir. Bu çalışmalar, edebî eserin gelişmesi, insanın duygu ve düşüncelerinin anlatım özelliklerinin gösterilmesi bakımından çok önemlidir.

Bu parçada edebiyatın hangi bilim dalı ile ilişkisi üzerinde durulmuştur?

- Tarih
- Sosyoloji
- Psikoloji
- Antropoloji
- Psikiyatri

- Genellikle okuyucu ve yazar arasındaki ilişkileri araştıran, eserin okuyucu zümreleri açısından önem ve etkisini inceleyen edebiyat sosyolojisi, bütün bunların ötesinde, eserin arz ve talep özellikleri üzerinde de durur. Yazarlar, içinden çıktıkları toplumun sosyal, siyasal ve her türlü etkileşimini ele alarak bunu okuyuculara iletir. Bu iletme esnasında, aynı zamanda sosyal bir sorumluluğu da yerine getirir. Yazarların kaleme aldıkları eserler aracılığı ile toplumların sosyal yapıları, kültürel gelişimlerinin yanında, bir toplumun değişim ve gelişimleri hakkında ipuçları elde etmekteyiz. Bu dal, edebî eserin meydana geliş aşamasından başlayarak onun okuyucuya ulaşma safhasını ve daha sonraki etkilerini ele almaktadır. Her türlü toplumsal mesele eserlerin konusunu oluşturmakla birlikte bu meselelerin dayanakları ve ele alınış gerçekleri de bu dalın ilgi alanına girmektedir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi üzerinde durulmuştur?

- Edebiyat ve psikoloji ilişkisi
- Edebiyat ve antropoloji ilişkisi
- Edebiyat ve sosyoloji ilişkisi
- Edebiyat ve felsefe ilişkisi
- Edebiyat ve tarih ilişkisi

- Birçok Batılı eserlerde kutsal kitaplara ve kutsal kitaplarda geçen olaylara yer verilir. Bunları dinin önemli oluşundan ve dinin bıraktığı boşluklardan bahsederek kullanmışlardır. Örneğin Umberto Eco'nun *Gülün Adı* adlı romanında kiliseye çok şiddetli bir eleştiri ve bunun yanında da büyük bir saygı vardır. Fransız gerçekçilik akımı önce Ortodoks mistisizmi ile hesaplaşır ancak Ortodoks mistisizmi realizmin temel düşüncesine baskın gelir. Tolstoy, *Harp ve Sulh*'de Rus soyluların yaşayış tarzlarını, savaşların sebeplerini ve bunun toplumdaki etkisini gözlemlemektedir. Ancak geldiği nokta "İnsan niçin ölüyor ve öldürüyor?" sorusudur. Bu da realizm anlayışına aykırı bir sorudur. *Ölümden Sonra Diriliş* adlı romanında ise Rus soylusunun otelde İncil'de kadın - erkekle ilgili bilgileri okuması Tolstoy'un Hristiyan mistisizmine kaydığını gösterir.

Bu parçada üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- Edebiyat ile din ilişkisi
- Edebiyat ile tarih ilişkisi
- Edebiyat ile psikoloji ilişkisi
- Edebiyat ile antropoloji ilişkisi
- Edebiyat ile sosyoloji ilişkisi

5. • Tevfik Fikret, *Verin Zavallılara* adlı şiirinde 1898 yılında meydana gelen Balıkesir depremi edebî bir dille anlatılmıştır.
- Tolstoy, *Harp ve Sulh* romanında savaş meydanlarında gezerek yaptığı gözlemleri anlatmıştır.
- Peyami Safa, *Mahşer* romanında savaş dolayısıyla ilan edilen olağanüstü hâl sonucunda İstanbul'da fakir ve zengin iki halk grubunun yaşadığı haksızlıkları ele almıştır.

Yukarıda verilen sanatçılar ve eserler aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Edebiyat ve tarih ilişkisi
B) Edebiyat ve psikoloji ilişkisi
C) Edebiyat ve din ilişkisi
D) Edebiyat ve antropoloji ilişkisi
E) Edebiyat ve felsefe ilişkisi

6. Edebiyatçılarımız bağımsız çalışmaları bile eserlerinde ele aldığı konuların önemli bir bölümü toplumun öz bağrından çıkmıştır. Sözelimi Fuzûlî, her ne kadar ilahi konularda yazmış olsa da kimi eserlerinde sosyal konulara değinmekten kendini alamamıştır. Buna en iyi örnek, kendisine bağlanan maaşı almamaktan ötürü yazdığı ünlü "Şikâyetnamesi"dir. Aynı yüzyıllarda yaşayan Bağdatlı Rûhî de dönemin sosyal meselelerine eserlerinde yer verir. Taşlıcalı Yahyâ, Şehzade Çelebi'nin katli üzerine yazdığı mersiye ile "Hatâsı gayr-ı muayyen günâhı nâ-malûm / Zihî şehîd ü saîd ü saîd şeh-i mazlum" (Hatâsı görülmemiş ve günâhı bilinmemişken öldürülen şehzâde, ne mübârek ve mânen ve mutlu bir şehîd ve ne derece zulme uğramış bir sultândır) diyerek duyduğu üzüntüyü dile getirmiş, "N'olaydı görmeye idi bu mâcerâyı gözüm / Yazuklar ana revâ görmedi bu râyı gözüm" (Keşke şu olayı gözüm görmemiş olsaydı. Şehzade hakkındaki hükmü, uygulanan cezayı adalete uygun görmedim) beyiti ile hem askerinin hem de halkın hislerine tercüman olmuştur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) En ünlü sanatçılar, halkın sıkıntılarına değinen sanatçılardır.
B) Toplumların bir kültür oluşturmadaki temel güç, edebiyattır.
C) Edebiyat, toplumsal hayat ile bir ilişki içerisindedir.
D) Edebiyat ile tarih arasındaki ilişki bir eserden yola çıkılarak kurulamaz.
E) Edebiyatın sosyal yaşama yön verme özelliği her zaman öncelikli meseledir.

7. Ünlü romancımız Reşat Nuri Güntekin'in *Çalılıkusu* romanında Anadolu'ya öğretmen olarak giden Feride'nin hikâyesi işlenmiştir. Roman yayımlandıktan kısa bir süre sonra İstanbul'da yüzlerce genç kız, Anadolu'ya öğretmen olarak gitmek için yetkililere başvurmuştur.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisini örnekler?

- A) Tarihin edebiyata katkılarını
B) Felsefe ile edebiyat arasındaki bağı
C) Edebiyatın toplumsal yaşamı etkileme gücünü
D) Edebiyatın düşünce akımları ile ilişkisini
E) Sosyolojinin edebiyat üzerindeki etkisini

8. 19. yüzyılda Fransız İhtilali'nin etkisi Batı'da romantizm akımının oluşumuna zemin hazırlamış; Shakespeare, Goethe, Schiller, Victor Hugo gibi sanatçıların eserlerinde ortak bir yönelim ve anlayış belirginleşmiştir. Bu sanatçıların bir araya getirdikleri eserler de romantizm akımını oluşturmuştur. Bu akımın oluşumunda Victor Hugo öncülük etmiş, Shakespeare geliştirmiş, birçok sanatçı da eser vererek genel anlamda akımı oluşturmuştur. Bizim edebiyatımızda da Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi gibi sanatçılar dönemin koşulları ve kendi düşünceleri gereği romantizm akımının birçok özelliğini yansıtan eserler yazmışlardır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Edebî eserler, belli bir sanat anlayışı doğrultusunda yazılır.
B) Sanatçıların içinde buldukları gelenekten ve kendilerine özgü zihniyetten gücünü alan edebî eserlerin toplamı edebiyat akımlarını oluşturur.
C) Edebî akımlar, aynı yönelime sahip sanatçıların belirledikleri ilkeler doğrultusunda eser ortaya koymalarıyla oluşur.
D) Toplumsal değişimler ve gelişmeler, bilimsel ve teknolojik yenilikler, bireysel farklılıklar edebî akımların oluşumunda fazlaca etkili değildir.
E) Bir sanat akımının oluşmasında bir sanatçı öncü çalışmalarda bulunabilir.

1. I. **Edebiyat** - Duygu, düşünce ve hayallerin söz veya yazıyla etkili biçimde anlatılması
- II. **Zanaat** –Bir duygunun, tasarımın, güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemler
- III. **Sanat** – Deneyim, ustalık ve beceri gerektiren; emeğe dayalı meslek
- IV. **Güzel sanatlar** – İnsanda heyecan ve istek uyandıran eylemler bütünü

Yukarıdaki tanımlardan hangi ikisinin yeri değiştirilirse yanlışlık giderilir?

- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) II. ve IV. E) III. ve IV.

2. SÜLEYMANİYE'DE BAYRAM SABAHİ

Artarak gönlümün aydınlığı her saniyede
Bir heybetli sabah oldu Süleymâniye'de
Kendi gök kubbemiz altında bu bayram saati,
Dokuz asrında bütün halkı, bütün memleketi
Yer yer aksettiriyor mavileşen manzaradan,
Kalkıyor tozlu zaman perdesi her an aradan.
Gecenin bitmeye yüz tuttuğu andan beridir,
Duyulan gökte kanat, yerde ayak sesleridir.
Bir geliş var!.. Ne mübârek, ne garip âlem bu!..
Hava boydan boya binlerce hayaletle dolu...
Her ufuktan bu geliş eski seferlerdendir;
O seferlerle açılmış nice yerlerdendir.

Yahya Kemal Beyatlı'nın yukarıdaki şiirinden aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Edebiyat ile mimari arasında sanat açısından bir ilişki vardır.
B) Bir edebî eserin varlığı, sanatçının tanınmasına bağlıdır.
C) Edebiyat, yaşamın sadece belli bir yönüne ışık tutar.
D) Sanat, sadece sanat için yapılan bir uğraştır.
E) Şiirle yaşamın gerçekleri kimi zaman örtüşmez.

3. Edebiyat ve karikatür; olayları, kişileri, yaşantıları, imgeleri kendi ifade araçları ile yorumlayan iki sanat dalıdır. Güzel sanatlar içerisinde değerlendirilen edebiyat ve karikatür ilk bakışta birbirlerinden çok farklı sanat dalları gibi görünmektedir. Böyle görünmesi biraz da her iki sanat dalının ifade araçlarının farklılığından ileri gelmektedir. Edebiyat ifade aracı olarak dili, karikatür ise çizgiyi kullanır. Bu temel farklılığa rağmen edebiyat ve karikatür arasında sanıldandan daha güçlü ve çok boyutlu bir ilişki vardır.

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Edebiyat ile karikatür arasındaki ilişki
B) Edebiyatın karikatürden üstünlüğü
C) Karikatürün edebiyattan farklılıkları
D) Edebiyat ile karikatür arasındaki farklar
E) Edebiyatın sanat dallarına katkısı

4. • Yakup Kadri Karaosmanoğlu – Yaban – Kurtuluş Savaşı
• Peyami Safa – Dokuzuncu Hariciye Koşuşu – Bir gencin ruhsal sıkıntıları
• Yaşar Kemal – Yer Demir Gök Bakır – Torosların zor, doğa koşulları
• Kemal Tahir – Devlet Ana – Osmanlı'nın Kuruluş dönemindeki sosyal sınıflar

Yukarıda verilen eserlerden hareket edilirse edebiyat ile aşağıdaki hangi bilim dalı arasında bir ilişki kurulamaz?

- A) Sosyoloji B) Psikoloji C) Tarih
D) Coğrafya E) Biyoloji

5.

GÜZEL SANATLAR

İşitsel (Fonetik)
Sanatlar

Görsel (Plastik)
Sanatlar

Ritmik Sanatlar

A. Müzik
B. Edebiyat

1. Mimari
2. Tezhip
3. Sinema
4. Heykel
5. Hat

a. Tiyatro
b. Dans
c. Resim
d. Opera
e. Bale

Güzel sanatların sınıflandırılmasıyla ilgili yukarıdaki şablonda hangi iki türün yeri değiştirilirse bilgi yanlış giderilir?

- A) 1 - a B) 2 - e C) 3 - c D) 4 - b E) 5 - d

6. Resim, heykel, mimari ve müzik eserlerinin kendine özgü dili vardır ancak hepsinin ayrıca konuşma ve yazma dillerine ihtiyaç duydukları görülür; bu noktada hepsinin gündemine edebiyat girer.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi yukarıdaki cümleyle aynı anlamı içermektedir?

- A) Bir sanat eserinin anlatım yöntemleriyle ortaya konması için yazı ve konuşma dillerinin aracılığına ihtiyaç duyulur.
- B) Sanat eserlerinin kendilerine özgü dilleri olsa da anlatılmak isteneni edebiyat kadar ortaya koyamaz.
- C) Güzel sanatların birçok dalı, edebiyatın ana malzemesi olan dile katkı sağlar.
- D) Sanat eserlerinin doğasında estetik bir haz uyandırma gayesi olduğundan insanlar, birden fazla sanat türüne ilgi gösterebilirler.
- E) Müzik; resim, heykel ve mimariden daha çok edebiyatla iç içedir.

7. ---- , başlangıçta farklı anlamları olmakla birlikte daha sonra söz söyleme ve ifadeyle ilgili her türlü çalışmanın genel adı olarak kullanılmıştır. Günümüzde ise dille gerçekleştirilen güzel sanat etkinliklerine ve eserlerine verilen genel addır. Burada asıl olan ----dir çünkü edebiyatla ilgili her türlü etkinliğin merkezindedir. Cümlelerden oluşan, daha yerinde bir söyleyişle cümlelerle örülen bir anlatma ve anlaşma aracıdır; kendine özgü dili, gerçeklikle olan ilgisi, estetik yaşantı uyandırması, çok anlamlılığı, yazıldığı dönemi temsil etmesi, kendine özgü anlatım formlarına sahip olması gibi birçok niteliğe sahiptir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi doğru biçimde getirilmelidir?

- A) Edebî metin – edebiyat
- B) Yazılı anlatım – edebî metin
- C) Edebiyat – edebî metin
- D) Sözlü anlatım – yazılı anlatım
- E) Sanat - edebiyat

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?**

- A) Edebî metin kurmacadır; hiçbir edebî metinde yaşanan gerçeklik olduğu gibi anlatılmaz, anlatılırsa tarih olur, hatıra olur, kısacası öğretici metin olur.
- B) Edebî metin, okuyucuda bir izlenim bırakmak, bir anlayış, bir duyuş uyandırmak kısacası onda estetik yaşantı adı verilen bir hâlin ortaya çıkmasını sağlamak amacıyla düzenlenir.
- C) Edebî metin, her okunduğunda veya söylendiğinde yeniden kurulum anlamlandırılacak biçimde düzenlenir; bu nedenle edebî metnin anlamı değil anlamları vardır.
- D) Edebî metin; teması, işlenişi, dili, yansıttığı zevk ve anlayışla tarihî belge özelliği de taşır.
- E) Edebî metinlerde doğal dilden bir sapma olmaz, dil göstergelerinin ilk anlamları daima kullanılır.

9. **1. metin**

Sinema bir görsel işaretler dizgesidir. Bu işaretler sinemanın iletişim, haberleşme aracı olmasını sağlamıştır. Film iletişim aracıdır. Bu yönde sinema göstergebilimsel verilerle ele alınmaktadır. Daha sonra yeni bir dil ortaya çıkmıştır. Kuleşov, Pudovkin, Eisentien gibi yönetmenler, çekimin sözcükle ayrımının tümceyle eşdeğer olduğunu, çekimleri montajla birleştirmenin, bir tür söz dizimi olduğunu vurgulamışlardır.

- 2. metin**

Bilsen ne acılar, ne yalnızlıklar çekti o adam! Bir kentten bir başkasına savruldu durdu. Dar odalarda, karanlık sokaklarda geçti yaşamı. Bilmediğin, düşünde bile göremeyeceğin dev uçaklara binip okyanuslar aştı, uğultulu kentlerin caddelerinde, parklarında dolaştı. Yuvarlak beyaz yüzünün yakınlığını unutmadı ama. Paris'te Marie Köprüsü'nün altından akıp giden Seine Irmağı'nın bulanık suyunda, Figuier Sokağı'nda lambasını yakınca beyaz kâğıtlara vuran ışıkta seni gördü. Senin ellerini, yüzünü, geniş alınını. Moskova'da Puşkin alanında kar yağarken sen vardın aklında. New York'ta Gate Village'in karanlık mahzenlerinden birinde de. Ve hiçbir güneş, Akdeniz'in yakıp kavuran güneşi bile, senin varlığın kadar ısıtamadı içini. Şimdi yıllar sonra karşında dikilen bu yorgun adamın, beklediğin kişi olmadığını söylemekte haklısın. Ama o hep bu anı, döneceği bu günü bekledi. Anla artık.

Bu iki metin için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1. metin öğretici, 2. metin de edebî bir metindir.
- B) 1. metinde kelimeler daha çok gerçek anlamlarında, 2. metinde de yan anlamlarında kullanılmıştır.
- C) 1. metinde dil göndergesel işlevde kullanılırken 2. metinde dil, sanatsal işlevde kullanılmıştır.
- D) 1. metin kurmaca bir niteliğe sahipken 2. metinde kurmaca nitelik yoktur.
- E) 1. metinde olay, zaman, kişi gibi yapı unsurları yokken 2. metinde vardır.

1. İfade biçimleri farklı olsa da beslendikleri kaynak aynı olan alanların birbirinden etkilenmemesi olanaksızdır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki yargıya örnek verilemez?

- A) Edebiyat – mimari
B) Müzik – edebiyat
C) Edebiyat – resim
D) Edebiyat – coğrafya
E) Fotoğraf - edebiyat

2. **Aşağıdakilerden hangisi sanat ile zanaat arasındaki bir farktır?**

- A) Sanatta kolektif üretim, zanaatta ise bireysel bir üretim söz konusudur.
B) Sanat evrensel bir niteliğe sahipken zanaat ulusaldır.
C) Sanatta estetik bir haz uyandırma amaçlanırken zanaatta kazanç sağlama amaçlanır.
D) Sanatın ham maddesi tamamen somutken zanaatta hammadde soyuttur.
E) Sanat bir birikim gerektirirken zanaat birikim gerektirmez.

3. **Kullanılan malzeme açısından aşağıdaki sanat türlerinin hangisi farklıdır?**

- A) Heykel
B) Çini
C) Müzik
D) Resim
E) Hat

4. Edebî türler, anlatım yolu, konu seçimi, konuya uygun iletim tekniği ve boyutları bakımından olmak üzere üç ana başlık altında tasnif edilmektedir. Tasvir, öyküleme, söyleşme, hitap gibi anlatım şekilleri ise türlerin belirleyicisi olmaktan çok, onların kullandıkları aktarım usulleridir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki parçada “anlatım yolu bakımından” edebî türlerin sınıflandırılması değildir?

- A) Nesir (düzyazı)
B) Nazım (şiir)
C) Sözlü anlatım
D) Yazılı anlatım
E) Bilimsel anlatım

5. I. İlk insan, sesini dil hâline getirmeden önce meramını, hareket ve tavırlarıyla anlatmış olmalıdır. Birçok hayvanda da görüldüğü üzere hareket ve tavır, en basit ve en çok kullanılan bir ifade vasıtasıdır.
- II. Üslup; belli bir duyuş, görüş ve birikime sahip olan sanatçının hayatı boyunca edindiği tecrübe ve tavırlarla seçtiği konuyu, biçim ve içeriğin belirlediği vasıta ve yöntemler kullanarak kendine has bir biçimde ördüğü kelimelerle anlatmasından doğan bir edebî değer unsuru ve ölçüsüdür.
- III. Kedinin ayak ucunda duran yumağa uzandı genç asker. Gözleri yaşardı. Uzak iklimlerin bile en uzağındaki köyünü anımsadı. Annesinin yemek yaparken yere attığı kimi parçaları ip yumağıyla oynamayı bırakıp zıplayarak yakalayan kedisinin ismi dudaklarından dökülmeye başladı.
- IV. Başbakanın gelişmekte olan ülkelere yapacağı beş günlük gezi planı, bazı sivil toplum kuruluşlarının da katkısıyla çok iyi organize edildiğinden her meslek grubundan bir temsilci de bu gezilerde yer alacaktır.
- V. Ağrı Dağı'nın 3000 m yüksekliğinden sonra bitki örtüsü tamamen ortadan kalkar, mağmanın soğuması sonucu oluşan bir milyon yıllık devasa kayaçlar her yeri sarar.

Yukarıdaki metinlerden hangisi kurmacaya dayalı bir edebî metinden alınmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

6. Bir --- eser, bireyselliği aşan bir konuma sahiptir. Ancak bireyselliğin aşılması, o eseri başka birisinin de yazabileceği anlamına gelmez. Nasıl ki Karamozof Kardeşler'i Dostoyevski'den başkası yazamaz idiyse Pratik Aklın Eleştirisi'ni de Kant'tan başkası yazamazdı. Bu bakımdan sanat eseriyle --- eserin konumları ve sahip oldukları bireysellik ve sübjektiflik durumları arasında fark yoktur. Ama --- bir eser, evrenselleştirilebilen bir muhtevayla karşımıza çıkar. Kant'ın insan aklını tenkit ve tahlile tabi tutuşu, sadece bir bireyin aklını tenkit ve tahlile tabi tutuş değildir. Oysa bir romanda ele alınan bir bireyin yaşam ve düşünceleridir ve ele alınan olaylar belli zaman ve mekânla sınırlıdır. Bu romana da büyük oranda yazarın kişiliği yansımıştır. --- eserin konusu ise, zaman ve mekânla sınırlı kalmayıp yazarın kişiliğinden bağımsız olmak durumundadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlerin tümüne aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) edebî B) sanatsal C) felsefi
D) tarihî E) kültürel

7. Aşağıda verilenlerden hangileri yazılış amaçları bakımından diğerlerinden **farklıdır**?

- A) Roman – öykü – tiyatro
- B) Destan – masal – efsane
- C) Anı – biyografi – gezi yazısı
- D) Halk hikâyesi – fabl – menkıbe
- E) Orta oyunu – hikâye – masal

8. I. Çamur a. müzik
II. Dekor b. edebiyat
III. Enstrüman c. heykeltıraş
IV. Kelime d. dram
V. Kâğıt

Yukarıda numaralanmış unsurlardan hangisi, sanat dallarındaki kullanımları açısından karşılında verilenlerden biriyle **ilişkilendirilemez**?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. I. Tevfik Fikret'in "Han-ı Yağma" şiiri
II. Turan Ofazoğlu'nun "Cem Sultan" oyunu
III. Anonim "Yemen" türküsü
IV. Norveçli ressam Edward Munch'un "Çığlık" tablosu
V. Mimar Sinan'ın "Selimiye" camisi

Yukarıda verilen eserler, güzel sanatlar açısından sınıflandırılırsa hangi ikisi diğerlerinden ayrı bir grup oluşturur?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) II. ve IV.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

10. Albatros kuşu simge, imge, metafor, imaj ve sembol olarak niçin Türk şiirinde yoktur da Fransız şiirinde vardır? Yine bir motif, unsur, imge veya simge olarak Simurg, niçin Arthur Rimbaud'un ve başka Fransız şairlerinin şiirinde yoktur da divan şairlerinin şiirlerinde vardır? Çünkü Albatros, Fransa'nın bir farklı ifadeyle söylenecek olursa okyanus ikliminin kuşudur; Simurg ise Doğu muhayyilesinin kültürel ve mitolojik ikliminin kuşudur da onun için. Anka kuşu ile gerçek Albatros kuşu Doğu ve Batı halklarının hayata bakış açılarını ve yaşam felsefelerini ortaya koyar. Batı şiiri Albatrosu işgal edeceği ülkelere uçururken Doğu şiiri Anka'yı mamur edeceği ülkelere uçurur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmuştur?

- A) Edebiyat ve psikoloji ilişkisi
- B) Edebiyat ve tarih ilişkisi
- C) Edebiyat ve coğrafya ilişkisi
- D) Edebiyat ve felsefe ilişkisi
- E) Edebiyat ve sinema ilişkisi

11. Aşağıdaki metinlerden hangisi edebiyatın özellikle psikolojiyle ilişkisine örnek verilebilir?

- A) Meseret Oteli, kasabanın en güzel oteli idi. Erkekler, acemiliklerini boyun bağlarını çıkarır gibi çıkarmışlar, otelciye isimlerini yazdırıyorlardı. Kadın, küçük salonu gözden geçirmekteydi. İsviçre'de bir aile pansiyonunun şirin köşkünde, iki kış geçirmişti. Basit, kullanılmaya elverişli, çıplak denilecek kadar boş, fakat her şeyi tamam bir salondur. Anadolu'nun bu küçücük nahiyesinde bir İsviçre köyünün konforunu yaratan adamı görmek merakıyla, küçük bir masanın önünde, sandalyeye oturmadan reverans eder gibi bükülmüş, yolcu kâğıtlarını dolduran otelciye sordu.
- B) Bisküvi, çikolata, kâğıtlı şeker, zeytinyağı, sabun yapımeleriyle küçük tamir atölyelerinin yan yana odalarda bulunduğu, sefer tasına benzeyen hanlardan birinin genzi tıkayan pis havası içinde ekmeğini küçücük pedalya kazanmaya çalışan bir arkadaşı görmeye gitmiştim. Bulamadım. Dönecektim ki kapı yanında duran büyükçe bir tahta sandığın içinde onu gördüm: Peynir ekmele domates yiyordu. Kirli, kıvrık sarı saçları vardı. Makine yağıyla karamış yüzü, içlerinden aydınlanan harikulade yeşil gözleri...
- C) Yol boyu kavak ağaçları, köprü, yokuş yukarı dar sokak... Sokağın bitiminde kediyi gördüm. Yıkık bahçe duvarından duta tırmandı, oradan da çatıya. Baktım baca tütüyor. Rüzgârla savrulan kül rengi, yoğun bir duman. Kedi dumana girdi çıktı. Kiremitlerin arasında kayboldu sonra. Bahçe kapısının önünde durdum. Girsem yol bitecek. Ömür biter, yol bitmez... Kentlerin, otellerin duvarlarında yazılıydı. Bir geminin beyazında, trenlerin, uçakların alnında. Bekleme odalarında, gar saatlerinde, kamyonların, otobüslerin ön camlarında yazılıydı. Ya da tanıdık bir ses hep bu cümleyi fısıldadı kulağıma: Ömür biter, yol bitmez.
- D) Odadan gündüz ışığıyla beraber bana ait her şey çekiliyor: Evime ait hatıralar, kalabalıklar, sevdiğim sesleri, birçok şekil, hayatımın parçaları, Erenköy, köşk, tren, vapur, fakülte, doktorlar, hastabakıcılar, hayatın gürültüleri, şehir, gündüzün sesleri her şey uzaklaşıyor. İçimde bir boşluk. Garip ve büyük bir his, derinliklerime doğru kaçıyor, gizleniyor. Ruhum karartılarla, sessiz ve şekilsiz gölgelerle, eşya arkasına saklanan hayaletler gibi kendilerini göstermeden korkutan meçhul varlıklarla dolu. Kapım kapalı. Açmak istemiyorum. Açarsam hastanenin benim için hazırladığı felâketlerin hepsi birden içeri girecek sanıyorum.
- E) Bir gün, bir öğleüstü idi. Kahvenin çardağı altında oturuyorduk. Bizim Mehmet Ali, Bekir Çavuş, Salih Ağa ve Muhtar, hep orada idiler. Bahis, harp üzerine ve onun akıbetlerine dairdi. Onlara "İstanbul'un, dört devletin askerî işgali altında olduğunu, İzmir'den ta Bursa'ya kadar Yunanlılar tarafından istila edildiğini, Adana'dan henüz Fransızların el çekmediğini, Urfa'da, Antep'te kanlı olaylar cereyan etmekte olduğunu haber veriyor ve her birinin yüzüne ayrı bir dikkatle bakıyordum. Hiçbirinde ne hayret, ne dehşet ne de alelâde bir alâka izine tesadüf etmedim. Ateşin içinden henüz çıkmış olan Mehmet Ali bile artık bunları geçmiş zamana ait bir masal gibi dinliyordu.

1. Türk edebiyatının gelişimi, Türklerin değişik medeniyet çevrelerine girişlerine göre dönemlere ayrılır. İslamiyet'ten önce, İslamiyet'in kabulünden sonra ve Batı medeniyeti etkisi şeklinde yapılan genel sınıflandırma, bütün edebiyat tarihçileri, edebiyat bilimcileri, araştırmacı ve yazarlar tarafından kabul edilir. XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren özellikle dünyanın değişik edebiyatlarından etkilenecek gelişen ve "Yeni Türk edebiyatı" olarak adlandırılan Tanzimat'tan günümüze Türk edebiyatı da tarihî, sosyal ve siyasal gelişmelere göre sınıflandırılır. "Modern Türk Edebiyatı" olarak da adlandırılan bu edebiyat, Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet olmak üzere yine üç döneme ayrılarak incelenir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye Türkleri edebiyatı, tarihî olaylara göre sınıflandırılabilir.
- B) Sosyal ve siyasal olaylara göre Türk edebiyatını gruplandırmak mümkündür.
- C) Din, bir milletin edebiyatını sınıflandırmada ölçüt olarak kullanılabilir.
- D) Medeniyet değişimi ile edebiyatta da değişimler ortaya çıkar.
- E) Türk edebiyatının sınıflandırılmasında psikoloji biliminden de yararlanılır.

2. I. ---- : Türkçenin bilinen yazılı metinlerinden önceki, Altay dillerinden henüz ayrılmadığı dönemdir. Bu döneme ait yazılı belge yoktur.
- II. ---- : Türkçenin bağımsız bir dil olarak ana Altaycadan ayrıldığı dönemdir. Çağdaş Türk lehçelerinden Çuvaşça hariç, diğerlerinin tamamı bu döneme dayanır. Bu döneme ait yazılı belge yoktur.

Yukarıda boş bırakılan yerlere sırası ile aşağıdakilerden hangisi getirilir?

- A) İlk Türkçe - Ana Türkçe
- B) Ana Türkçe - İlk Türkçe
- C) Eski Türkçe - Ana Türkçe
- D) İlk Türkçe - Eski Türkçe
- E) Eski Türkçe - Orta Türkçe

3. Anda kiste tengri yarlıkaduk üçün kutum ülügüm bar üçün ölteçi budunug tırgürü igittim. Yaling budunug tonlug kıldım. Çıgany budunug bay kıldım. Az budunug öküş kıldım. İgar illigde ıgar kaganlıgda yıgkıldım.

(**Günümüz Türkçesiyle:** Ondan sonra Tanrı buyurduğu için, devletin, kismetim var olduğu için, ölecek milleti diriltip besledim. Çıplak milleti elbiseledi kıldım. Fakir milleti zengin kıldım. Az milleti çok kıldım. Değerli illerden, değerli kağanlıdan, daha iyi kıldım.)

Yukarıdaki metin, Türkçenin hangi tarihî dönemine ait özellikleri göstermektedir?

- A) Oğuzca
- B) Kök Türkçe
- C) Çağatayca
- D) Uygurca
- E) Eski Anadolu Türkçesi

4. Aşağıdaki eser - Türkçenin dönem eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Altun Yaruk - Eski Türkçe (Uygur Türkçesi)
- B) Kodeks Komenikos - Kuzeybatı Türkçesi (Kıpçakça)
- C) Divanü Lügat'it - Türk - Eski Türkçe (Kök Türk Türkçesi)
- D) Sekiz Yükmeç - Eski Türkçe (Uygur Türkçesi)
- E) İrk Bitig - Batı Türkçesi (Eski Anadolu Türkçesi)

5. • Kazak Türkçesi
- Özbek Türkçesi
- Kırgız Türkçesi
- Uygur Türkçesi
- Tatar Türkçesi

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilenlerin ortak özelliğidir?

- A) Doğu Türkçesinin çağdaş dönemi
- B) Batı Türkçesinin çağdaş dönemi
- C) Orta Türkçenin Kıpçak Kolu
- D) Çuvaşçanın şiveleri
- E) Yakutçanın şiveleri

Yukarıdaki numaralı kutucuğa aşağıdakilerden hangisi yazılır?

- A) Kök Türkçe
- B) Uygurca
- C) Çuvaşça
- D) Karahanlıca
- E) Çağatayca

7. Türkler, kültürel değişimlerinin sonucu olarak bugüne kadar yazılı dillerinde farklı alfabeler kullanmışlardır. İslamiyet'in kabulünden önceki yazılı dönemde kullanılan ilk alfabe (I) Kök Türk alfabesidir. Orhun Nehri civarında dikili taşlara ve mazar taşı olan balballara yazılmış bu alfabe millî alfabemizdir. Otuz sekiz harften oluşan Kök Türk alfabesi, sağdan sola doğru yazılır. Bu alfabe ile yazılmış ve edebî bir nitelik gösteren Tonyukuk, Kültigin ve Bilge Kağan anıtları oldukça önemlidir. bu yazıtlara Orhun Abideleri de denir. Kök Türk alfabesinden sonra kullanılan alfabe ise (II) Uygur alfabesidir. On sekiz harften oluşan bu alfabe 9. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar kullanılmıştır. Bu alfabe ile daha çok dinî nitelikli eserler yazılmıştır. Türklerin İslamiyet'i kabulüyle birlikte 11. yüzyıldan itibaren (III) Arap alfabesi kullanılmıştır. Bu alfabe ile Türk - İslam tarihinde birçok eser verilmiştir. (IV) Runik alfabesi de Slavlar için 9. yüzyılda Yunan harflerine dayalı olarak düzenlenmiş bir alfabadir. Eski Sovyetler Birliği yönetimi altında yaşayan Türk cumhuriyetlerinde bu alfabe kullanılmıştır. (V) Latin alfabesi ise Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra 1 Kasım 1928'den itibaren kullandığımız yirmi dokuz harflik bir alfabadir.

Bu parçada numaralanmış unsurların hangisi yanlıştır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

8. Çok geniş coğrafyaya dağılmış bir dilin bütün söz varlıklarını saptamak ve bir sözlük altında toplamak çok uzun, yoğun, sistemli bir çalışmayla gerçekleştirilir. Bu çalışma, yıllar hatta yüzyıllar boyunca sürebilir. Türk dilinin, zamanının ölçütlerine göre en ileri bilimsel yöntemlerle oluşturulmuş bir sözlüğü, ---- . Bu sözlükte XI'inci yüzyıldaki çeşitli Türk topluluklarının söz varlıkları örnek metinlerle ele alınmıştır. Sözlüğün yazarı Kaşgarlı Mahmut, 7500 sözcüğü eserinde açıklamıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilir?

- A) Mirkatü'l - Edep'tir
- B) Atabetü'l - Hakayık'tır
- C) Divanü Lügati't - Türk'tür
- D) Mukaddümetü'l - Edep'tir
- E) Muhakemetü'l - Lügatayn'dir

9. **Aşağıdakilerden hangisi Zemahşerî tarafından XII'nci yüzyılın ilk yarısında yazılmış Arapça - Farsça ve Türkçe bir sözlüktür?**

- A) Mirkatü'l - Edep
- B) Atabetü'l - Hakayık
- C) Divanü Lügat-it Türk
- D) Mukaddümetü'l - Edep
- E) Muhakemetü'l - Lügatayn

1. Dil, bir sesli işaretler sistemidir; aynı toplulukta yaşayan veya aynı millettten insanların anlaşabilmelerini sağlayan en gelişmiş iletişim aracıdır. Dil, genel bir terimdir. Örneğin Farsça, Almanca, Arapça birer dildir. Ses yapısı, şekil ve anlam bakımından birbirinden az ya da çok farklılaşmış dil veya lehçelerin köken bakımından bilinmeyen bir tarihte birleştikleri ortak dile de ---- denir. Bu dil, ana kaynaktır. Kendisinden başka diller veya lehçeler bu dilden türer.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilir?

- A) ana dili
- B) ana dil
- C) konuşma dili
- D) yazı dili
- E) standart dil

2. ---- bir dilin tarihsel, siyasi veya coğrafi koşullardan dolayı ses, yapı, söz dizimi özellikleriyle ayrılan ve yazılı kaynaklarda izlenemeyen kollarına denir. Dilin bilinmeyen, çok eski dönemlerinde ayrılmış kollarıdır. Ses, şekil ve kelime farklılıkları anlaşmayı engelleyecek kadar derindir. Bu terime Yakutça ve Çuvaşça örnek verilebilir.

Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisi getirilir?

- A) Lehçe
- B) Şive
- C) Ağız
- D) Argo
- E) Jargon

3. • Çuvaşça - "Kaçaka takibe surah taki tus pulna."
• Türkiye Türkçesi - "Keçi tekesiyle koyun tekesi dost oldular."

Yukarıdaki cümlelerin her ikisi aşağıdakilerden hangisine örnek verilebilir?

- A) Argo
- B) Lehçe
- C) Jargon
- D) Şive
- E) Ağız

4. I. Bir dilin izlenebilen tarihî dönemlerinden ayrılmış, bazı ses ve şekil farklılıkları gösteren kollarıdır. Bir milletin farklı coğrafyalara yayılmasıyla ortaya çıkar.
- II. Bir dilin en yakın zamanda ayrılmış küçük bölge kollarına denir. Ses, şekil, söz dizimi ve anlam bakımından farklılıklar gösterir. Bölge, çevre, meslek ve öğrenim farklılıklarından kaynaklanabilir. Belli yerleşim bölgelerine veya topluluklara özgüdür. Ses (söyleyiş) farklılıkları vardır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen terimler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Ağız - Şive
- B) Şive - Ağız
- C) Lehçe - Şive
- D) Lehçe - Ağız
- E) Şive - Lehçe

5. Antep yöresinde söylenen "Şinni guru fasulya haşlarıg." cümlesinde söyleyiş farklılıkları olsa da cümleyi "Şimdi kuru fasulye haşlarız." biçiminde rahatlıkla anlarız.

Yukarıdaki bilgiler, aşağıdakilerden hangisine örnek olarak verilebilir?

- A) Jargona
- B) Şiveye
- C) Lehçeye
- D) Ağıza
- E) Argoya

6. **Aşağıdakilerden hangisi kültür dili için söylenemez?**

- A) Sanat, bilim ve kültür alanında ortak yazı dilinde kullanılan dildir; standart dil ya da yazı dili olarak da bilinir.
- B) Çeşitli gerekçelerden dolayı dilin uygun görülen bir ağızı esas alınır, örneğin bizim kültür dilimiz, İstanbul ağızını esas almıştır.
- C) Sözcüklerde, yazım kılavuzlarında, dil bilgisi kitaplarında belli kurallara bağlanmıştır.
- D) Devlet tarafından kullanılan dildir; bir milletin yazılı kültürünün oluşmasını, anlaşmayı ve birliği sağlar.
- E) Edebiyatçılar, bilim, sanat adamları tarafından işlenerek zenginleşir; lehçe ve ağızların farklılaşmasını sağlar.

7. Deyirem sefası bitdi ömrümün,
İndi dağ çıhıram, düze elveda.
Göze duman çökür, başa gar yağır,
Bahara elveda, yaza elveda.
Bahtiyar Vahpazade'nin Veda şiirinden alınan bu dörtlük, aşağıdakilerden hangisine örnek olarak verilebilir?

A) Argo B) Şive C) Jargon
D) Ağız E) Lehçe

8. Günlük yaşamda kullanılan dildir. Dilin tek bir ağız değil, birden fazla ağız kullanılır. Dilin kurallarına pek dikkat edilmez. Daha kısa bir zamana bağlı, en az unsurla en çok anlatımı esas aldığından bazen dilin kullanımında birtakım farklılıklar oluşur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen terim, aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yazı dili
B) Konuşma dili
C) Kültür dili
D) Standart dil
E) Ana dili

9. Ortak dilden ayrı olarak belirli küçük topluluklara özgü ses, yapı, söz dizimi ve anlam bakımından farklılık gösteren dile veya söz dağarcığına ---- denir. Ortak dildeki kelimelere farklı bir anlaşma sağlamak için yeni anlamlar yüklenir, kelimelerde bazı ses değişimleri yapılır. Örneğin Arapçada "çekiç" anlamına gelen "matrak" kelimesi "Bu gençler benimle matrak geçiyor." cümlesinde "eğlence, alay" anlamında kullanılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilir?

A) Jargon B) Ağız C) Lehçe
D) Argo E) Şive

10. ---- aynı meslek grubundaki veya topluluğundaki insanların kendi aralarında anlaşmak için kullandıkları dile veya söz dağarcığına denir. Örneğin denizciler tarafından "dümeni sonuna kadar kırmak" anlamında kullanılan "İskele alabanda!" ifadesi denizciler arasında kullanıldığından ---- özelliği göstermektedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) Jargon B) Ağız C) Lehçe
D) Argo E) Şive

11. Telli gelin tüllü gelin geliyor geliyor amman

Ganat açmış tüylerini beliyor
Ötüver de gül ibiğim bir yol ötüver
Telli gelin tasasından ölüyor
Asmam yıkıldı
Suyu sıkıldı
Bugün goca kız görmedim
Canım sıkıldı amanın canım sıkıldı

Bu dizeler aşağıdakilerden hangisine örnek verilir?

A) Şive B) Jargon C) Ağız
D) Lehçe E) Argo

12. I. **Göndergesel İşlev** : Dilin bilgi verme işlevidir. Göndericinin amacı, alıcıya bilgi vermektir. Kullanma kılavuzlarında, bilimsel metinlerde dil, bu işlevde kullanılır. "Ankara, Türkiye'nin başkentidir." cümlesinde dil, bu işlevde kullanılmıştır.
- II. **Heyecana Bağlı İşlev** : Göndericinin iletisini aktarırken alıcıyı duygulandırmayı, heyecanlandırmayı amaçlamasıyla oluşan işlevdir. Özel mektuplarda, şiirsel anlatımlarda, betimleyici anlatımlarda sıklıkla görülür. Öznel anlatım söz konusudur. "Allah'ım, bu ne güzel bir çocuk böyle!" cümlesinde dil, bu işlevde kullanılmıştır.
- III. **Alıcıyı Harekete Geçirme İşlevi** : Göndericinin alıcıda bir davranış değişikliği oluşturmak isterken oluşan işlevdir. El ilanlarında, reklam metinlerinde dil, bu işlevde kullanılır. Emir cümlelerine sıklıkla yer verilir. "Lütfen, derste cep telefonlarını kapatınız!" cümlesinde dil, bu işlevde kullanılmıştır.
- IV. **Dil Ötesi İşlev** : Dilin, kanalın iletiyi aktarmada uygunluğunu kontrol etmek için kullanılan işlevdir. İletinin içeriğinden ziyade iletişimin sürdürülebilirliği önemlidir. Soru cümleleri ile bu işlev sağlanır. "Mektubumu aldın mı?" cümlesinde dil, bu işlevde kullanılmıştır.
- V. **Sanatsal (Şiirsel) İşlev** : Objenin, iletinin kendisi olduğu dil işlevidir. Gönderici, alıcıda istediği etkiyi oluşturmak için iletiyi imgelerden, çağrışımlı gücü yüksek kelimelerden, edebî sanatlardan oluşturur. Öznelik söz konusudur. Büyük oranda şiirlerde kullanılan işlevdir. Attilâ İlhan'ın "Ben sana mecburum bilemezsin / Adını mış gibi aklımda tutuyorum / Büyüdükçe büyüyor gözlerin / Ben sana mecburum bilemezsin / İçimi seninle istiyorum" dizelerinde dil, bu işlevde kullanılmıştır.
- VI. **Kanalı Kontrol İşlevi** : Dille, dil bilgisiyle ilgili bilgilerin verildiği işlevdir. Dil bilgisini konu edinen metinlerde bu işlevden yararlanır. "Sıfatlar, adları niteleyen veya belirten kelimelerdir." cümlesinde dil, bu işlevde kullanılmıştır.

Yukarıdaki altı çizili ifadelerden hangi ikisinin yerleri değiştirilirse bilgi yanlış giderilir?

A) I. ve II. B) II. ve V. C) III. ve VI.
D) IV. ve VI. E) V. ve VI.

1. ---, şiiri oluşturan seslerin birbirine uyumundan doğar. Bir dizede vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin, durakların düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses düzenidir. Bu ses düzeni vezin, kafiye, ses tekrarları, iç ses gibi uygulamalarla sağlanır.

Bu parçanın başına aşağıdakilerin hangisi getirilebilir?

- A) Redif
B) Ritim
C) Söz sanatları
D) Ölçü
E) İmge

2. (I) Hecelerin sayı bakımından veya açık-kapalı (uzun-kısa) oluşlarına göre birbirine denk olmasını sağlayan araca vezin (ölçü) denir. (II) Türk edebiyatında İslamiyet'ten önce kullanılan hece vezni, sonraki dönemde ve günümüze kadar şairler tarafından kullanılmaya devam etmiştir. (III) Arap dilinin yapısından ortaya çıkan aruz vezni ise önce İranlılar daha sonra İslam dinine geçen Türkler tarafından kullanılmıştır. (IV) Halk edebiyatında aruz vezni şiirin ana yapısını oluşturur. (V) Yeni Türk edebiyatında ise hem hece hem aruz ölçüsü kullanıldığı gibi serbest ölçü de kullanılmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. I. Eskilerin "parmak hesabı" da dediği hece vezni Türk dilinin yapısına uygun bir ölçüdür; bu yüzden millî veznimizdir.
II. Hece ölçüsü, dizedeki hecelerin sayısına göre uygulanır; buna göre şiirin ilk dizesindeki hece sayısı kaçsa sonraki dizelerde de o kadar hece bulunur.
III. Hece sayısı ahengi sağlamada tek başına yeterli olmadığından hecelerin belli aralıklarla bölümlere ayrılmasına "durak" denir.
IV. Türk şiirinde hece vezni 11. yüzyılda Divanü Lugatî't-Türk'te Kaşgarlı Mahmut tarafından ilk defa kullanılmaya başlanmıştır.
V. Hece vezni kalıpları hece sayısı ile duraklı duraksız oluşuna göre belirlenir, buna göre dizede kaç hece varsa kalıbın adı odur.

Yukarıdaki cümlelerden hangisi hece ölçüsü için söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

4. Bu tür şiirlerde şairler, ahengi bir iç ritim ile sağlama yoluna gider. Kelimelerin seçilişi, diziliş düzeni, iç içe geçmiş ses ve anlam çağrışımları şairin titizlikle üzerinde durduğu noktalarıdır. Her şiirde yeniden ve o şiire özgü olarak üretilen bu uygulamalar için önceden ve dışarıdan alınabilecek biçim kalıpları yoktur. Bu türden şiirde başarılı olan şairler, güçlü bir iç uyum sağlarlar.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda sözü edilen şiirlerde ritim sağlamak için kullanılan tekniklerdendir?

- A) Kafiye ve redif
B) Kafiye dizilişi
C) Nazım birimi
D) Kelime tekrarı
E) Nazım biçimi

5. Aşağıdaki şiir alıntılarında hangisi ölçü kalıbı yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya
Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk, Sakarya
B) Bu ıslıkla uzayan, dönen, kıvrılan yollar
Uykuya varmış gibi görünen yılan yollar
C) Ertesi gün başladı gün doğmadan yolculuk
Soğuk bir mart sabahı... Buz tutuyor her soluk
D) Fikrim bir hulyaya bazı dalar da
Düşünür, derim ki: "Bu odalarda
E) Başını kaldırarak boşluğu dinliyordu
Gökler bulutlanıyor, rüzgâr seriniyordu

6. Hayâl ile tesellidir gönül meyl-i visâl etmez
Gönül den taşra bir yâr olduğun âşık hayâl etmez

Yukarıdaki beyit için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Serbest ölçüyle yazılmıştır.
B) 16'lı hece ölçüsüyle yazılmıştır.
C) Aruz ölçüsüyle yazılmıştır.
D) Duraksız bir şiirdir.
E) Millî ölçümüz kullanılmıştır.

7. Yeşil pencereden bir gül at bana
Işıklarla dolsun kalbimin içi
Geldim işte mevsim gibi kapına
Gözlerimde bulut, saçlarımda çiy

Yukarıdaki şiir alıntısı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) 6+5 duraklı bir şiirdir.
C) Kafiye, bir ritim ögesi olarak kullanılmıştır.
D) Nazım birimi dördüktür.
E) Aruz ölçüsüyle yazılmıştır.

8. Ağlasam sesimi duyar mısınız
Mısralarımda
Dokunabilir misiniz
Gözyaşlarıma, ellerinizle
Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce
Bir yer var biliyorum
Her şeyi söylemek mümkün
Epeyce yaklaşmışım duyuyorum
Anlatamıyorum

Yukarıdaki şiir alıntısı aşağıda verilenlerden hangisine örnek verilir?

- A) Aruz ölçüsüne
B) Duraklara
C) Hece ölçüsüne
D) Serbest ölçüye
E) Zengin kafiyelere

9. 1. metin

Gemiler geçer rüyalarımda,
Allı pullu gemiler, damların üzerinden;
Ben zavallı,
Ben yıllardır denize hasret,
Bakar ağlarım.

2. metin

Bir düşünsen, yarıyı geçti ömrüm.
Gençlik böyledir işte, gelir gider;
Ve kırılır sonra kolun kanadın;
Koşarsın pencereden pencereye.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen iki metin için söylenebilir?

- A) Nazım birimleri aynıdır.
B) Kafiye dizilişleri aynıdır.
C) Tema ve konuları aynıdır.
D) Ölçü çeşitleri farklıdır.
E) Aliterasyon ve asonanstan yararlanılmıştır.

10. (I) Hecelerin uzunluk ve kısalığına göre oluşturulan ölçüye aruz ölçüsü denir. (II) Arapçanın hece yapısında bulunan uzun ve kısa sesler bu veznin temelini oluşturur. (III) Hecelerin uzunluk-kısalık özellikleri göz önünde bulundurularak oluşan parçalara "tefile" veya "cüz" denir. (IV) Her dizede tefile veya cüz denen parçaların bir araya gelmesiyle vezin kalıpları ortaya çıkar. (V) Aruzla yazılmış bir dizeyi veznin parçalarına ayırmaya da med denir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

11.

	Örnek	Terim
I.	Sulara dökülmüş ışıklar Üsküdar şu karşısı	Aliterasyon
II.	Her şey gözden başlıyor üstümüze çevrilen İner ine derinde iğneler ince	Asonans
III.	Hepsi gider, bu kubbede kalacak Âşık sesi, şair sesi, er sesi Bizi bundan sonra sarıp alacak Tanrı sesi, sanat sesi, yâr sesi	Tekrir
IV.	Geniş, siyah gölgesi hayatımı kaplayan Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık Kalp çarpıntısıyla günleri hesaplayan Bir benim, benim olan bir masaldır yalnızlık	Sarmal kafiye dizilişi
V.	Benzedürdüm kad-i bâlânı nihâl-i güle ger Gonca-i sürh dehen gül ana ruhsâr olsa	Aruz ölçüsü

Yukarıdaki ahenk unsurlarıyla ilgili terimler ve şiir örneklerinden hangisi uyusmamaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen bilgi yanlıştır?

- A) Aruz ölçüsü Türkçenin ses özelliklerine uymadığı için divan şairleri şiiri kalıba uydurmak için şu tekniklerden yararlanmışlardır: med, zihaf, imale...
B) Şiirde ahenk sağlamanın yollarından biri de dize sonlarında kafiye, redif, kafiye dizilişi gibi ses uyumlarıdır.
C) Hece ölçüsü Türk şiir sanatının her döneminde kullanılırken aruz ölçüsü divan edebiyatı, Tanzimat Dönemi ve Servetifünun Dönemi'nde kullanılmıştır.
D) Serbest şiirin ilk örnekleri Garip şiir hareketiyle edebiyatımızda verilmeye başlamıştır.
E) Hece ölçüsünün ilk yazılı örneklerine Kaşgarlı Mahmut'un Divanü Lügat'it Türk adlı eserinde karşılaşılrken aruz ölçüsünün kullanıldığı ilk eser de Yusuf Has Hacip'in yazdığı Kutadgu Bilig'dir.

1. Erkenden çağırır ya deniz ya bahce
Her yerde tükenmez kahkaha, eğlence
Daha uzak, uzak sanırsınız gece
Bir de bakarsınız gün batmış, ay bedir

Yukarıdaki dörtlükte aşağıdaki kafiye çeşitlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Yarım kafiye
B) Tam kafiye
C) Zengin kafiye
D) Tunç kafiye
E) Cinaslı kafiye

2. Başım, sükutu öğüten

Uçsuz, bucaksız değirmen

İçim, muradına ermiş

Abasız, postsuz bir derviş

Yukarıdaki dörtlüğün tamamında aşağıdaki kafiye çeşitlerinden hangisi vardır?

- A) Yarım kafiye
B) Tam kafiye
C) Zengin kafiye
D) Tunç kafiye
E) Cinaslı kafiye

3. Bir gün dedim ki istemem artık ne yer ne yâr

Çıktım sürekli gurbete, gezdim diyâr diyâr

Yukarıdaki beyitte altı çizili kelimelerde görülen kafiyeler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yarım kafiye - Tunç kafiye
B) Tam kafiye - Zengin kafiye
C) Zengin kafiye - Tunç kafiye
D) Tunç kafiye - Tam kafiye
E) Cinaslı kafiye - Yarım kafiye

4. (I) Şiirde en temel birim mısradır; "mısra", nesirdeki cümlelerin karşılığıdır. (II) "Kafiye", görevleri aynı, anlamları farklı ses uyumları; "redif" ise görevleri farklı, anlamları aynı ses uyumlarına denir. (III) Mısraların kümeleniş şekline "mısra düzeni", mısralardaki kafiyelerin sıralanış tarzına da "kafiye örgüsü" denir. (IV) Şiirin mısra düzeni ve kafiye örgüsüne göre aldığı şekle de "nazım şekli" denir. (V) Nazım birimi ise dizelerin anlamlı ve uyumlu olacak biçimde kümelenmesidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlışlık vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Ses bakımından aynı, anlam ve işlev bakımından farklı sözcük veya sözcük öbekleriyle yapılan kafiye "cinaslı kafiye" denir. Bu kafiye çeşidi, bir söz oyununa benzediği için halk edebiyatında çok kullanılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki açıklamaya örnek olarak verilebilir?

- A) Satırlarda soldu yüzün
Kalabalık evlerde eğreti
- B) Akşam olur, güneş gider şimdi buradan
Garip garip kaval çalar çoban dereden
- C) Yanıp tutuşan aylarca yummadım gözümü
Nücûma sor ki bu kirpikler uyku görmüş mü
- D) Geçtikçe bembeyaz gezinenler üçer beşer
Bildim ki âhiret denilen yeredir beşer
- E) Gir sürüye, kurt kapmasın gel kuzucuğum
Sonra yârdan ayrılırsın, ah yavrucağım

6. Ey köyleri hududa bağlayan yaşlı yollar

Dönmeyen yolculara ağlayan yaşlı yollar

Ey garip çizgilerle dolu han duvarları

Ey hanların gönlümü sızlatan duvarları

Yukarıdaki dörtlükten aşağıdakilerin hangisine örnek verilemez?

- A) Çapraz kafiye dizilişine
B) 14'lü hece ölçüsüne
C) Ek ve kelime biçiminde redife
D) Tunç kafiyeye
E) Tam kafiyeye

7. Aşağıdaki dörtlüklerden hangisi çapraz kafiye dizilişine örnek verilebilir?

- A) Şu ağacın gölgesinde olsun
Tam kenarında havuzun
Aya haber sal çıksın bu gece
Görünsün şöyle gönlümce
- B) Dünya bir yana, o hayal bir yana
Bir meşaledir pervaneyim ona
Altında bir ömür döne dolana
Ağladığım yer penceresi midir
- C) Bir köşeye mahzun çekilen için
Yemekten içmekten kesilen için
Sensiz uykuyu haram bilen için
Ayrılık ölümün diğer ismidir
- D) Ne vakit gelsem sona
Bir al uzanır bana
Ay dolana dolana
Getirir selamı yana
- E) Bir kere sevdaya tutulmaya gör
Ateşlerde yandığının resmidir
Âşık dediğin, Mecnun misali kör
Ne bilsin âlemde ne mevsimidir

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde farklı bir uyak türü kullanılmıştır?

- A) Bir bakış ki kudreti hiç bir lisan da yoktur
Bir bakış ki bazen şifa, bazen zehirli oktur
- B) Yara açsın kayalar ayaklarında, varsın
Varsın omuz başların kamçılardan kızarsın
- C) Bir kömür dumanıyla tütsülendi ocaklar
Gurbete düşmüşlerin korkusudur yataklar
- D) Bir orman yangınıyla kızardı karşı dağlar
Taraf taraf tutuştu meşaleler, çırağlar
- E) Bir bakış ki açıyor gönül muammasını
İki sevdalı kalbin en gizli yarasını

9. Yaşım ilerledikçe daha çok anlıyorum
Ne büyük nimet olduğunu ah ey güzel gün
Boş yere üzülmekte mana yok anlıyorum
Şükretmek türküsüne daldaki her bülbülün
Yukarıdaki dörtlüğün kafiyesi, kafiye dizilişi ve redifi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

Kafiye	Kafiye dizilişi	Redif
A) Yarım kafiye	Çapraz	Ek biçiminde redif
B) Tunç kafiye	Düz	Kelime biçiminde redif
C) Tam kafiye	Çapraz	Kelime biçiminde redif
D) Zengin kafiye	Sarmal	Hem ek hem de kelime biçiminde redif
E) Cinaslı kafiye	Örüşük	Ek biçiminde redif

10. Kim o deme boşuna benim ben
Öyle bir ben ki gelen kapına baştan başa sen

Yukarıdaki dizelerde kullanılan ahenk unsuru, aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle
Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kafilelerle
- B) Gittikçe çoğalıyoruz çağımızda çirkince
Çabalar boşuna çağırıyor Mevla bizi güzelce
- C) Yavaşça dağlara seslenmek geldi
Dert var, anne kucağına hasret
- D) Eylülde melûl oldu gönül soldu da lâle
Bir kâküle meyletti gönül geldi bu hâle
- E) Her bitişte başlamaz bu yolculuk
Güç verir bize alınan her soluk

11. Derinden derine ırmaklar ağlar
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi

Yukarıdaki mısralarla,

- I. ne söyler şu dağa
II. ey suyun sesinden
III. çoban çeşmesi
IV. anlayan bağlar

sözlerinin tümü kullanılarak çapraz kafiye dizilişinde anlamlı bir dörtlük kurulmak istense aşağıdakilerden hangisi son iki mısrayı oluşturur?

- A) I. - II. B) II. - IV
III. - IV. I. - III.
C) III.- II. D) IV. - III.
IV. - I. I. - II.
E) I. - II.
IV. - III.

12. İftardan önce gittim Atıkvalde semtine

Kaç defa geçtiğim bu sokaklar, bugün yine

Sessizdiler. Fakat Ramazan mâneviyyeti

Bir tatlı intizâra çevirmiş sükûneti

Yahya Kemal Beyatlı'nın yukarıdaki mısraları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Semtine" ve "yine" kelimeleri arasında zengin kafiye vardır.
- B) Mısra sonlarındaki kelimeler "aabb" biçiminde bir kafiye dizilişine sahiptir.
- C) "Mâneviyyeti" ve "sükûneti" kelimelerinde "i" sesi ek biçiminde rediftir.
- D) Mısralarda "s" sesiyle aliterasyon sağlanmıştır.
- E) 7+7=14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır.

1. Aşağıdakilerin hangisinde ayraç içinde verilen ahenk unsuru **yoktur**?

- A) Sizden bir parıltı aksettirecek
Kah çıplak bir omuz sessiz düşecek (Zengin kafiye)
- B) Seni beklemekle geçse de ömrüm
Şu fani dünyada kalmasa günüm (Aliterasyon)
- C) Baş başa uyumak son uykumuzu
Bu hayal içinde... Ve ufukumuzu (Asonans)
- D) Ovanın yeşili, göğün mavisi
Ve mimarilerin en ilahisi (Ek biçiminde redif)
- E) Bu yekpare akış, durgun, derinden
Her aynada yalnız kendi görünen (Ölçü)

2. 1. metin

Garip telaşını, binlerce fecrin
Ocağında nezir güvercinlerin
Hülyam o kıvılcım ve kül yağmuru
Çırpınır bu beyaz mahşere doğru

2. metin

Leyla... Ela gözlü bir çöl ahusu
Saçları bahtından daha siyahtır
Kurmuş diye sevda yolunda pusu
Döktüğü gözyaşı, çektiği ahtır

Aşağıdakilerden hangisi verilen şiirlerin ortak özelliği **değildir**?

- A) Ölçü
- B) Tam kafiye
- C) Kafiye dizilişi
- D) Nazım birimi
- E) Ek biçiminde redif

3. I. Bir damla inciydi kirpiklerinde
II. Aşkın ızdırapla dolu rüyası
III. Bir başka âlem ki ruhunun yası
IV. Bir başka güzellik var kederinde

Yukarıdaki dizelerle çapraz kafiye düzeninde bir dörtlük oluşturulursa hangi iki dizenin yeri değiştirilmelidir?

- A) I. ve IV. B) I. ve III. C) II. ve IV.
D) II. ve V. E) III. ve IV.

4. Serin rüzgârlara pencereni aç
Karşında fecirle değişen ağaç

Yukarıdaki iki dizeden şiirin bütünü ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Konusuna
- B) Şairine
- C) Kafiye dizilişine
- D) Ölçüsüne
- E) Nazım biçimine

5. Aşağıdakilerin hangisinde hem ek hem de kelime biçiminde redif vardır?

- A) Üstümüzden gelen boran, kış gibi
Şahin pençesinden yavru kuş gibi
- B) Değişik gülleri sanki tek bir baharın
Bâkir hülyasıyla beyaz ve ürkek yarın
- C) Varsın bahçelerde rüzgâr gezinsin
Yağmur ince ince toprağa sinsin
- D) Tohum saç, bitmezse toprak utansın
Hedefe varmayan mızrak utansın
- E) Uzak, çok uzağız şimdi ışıktan bile
Çocuk sesinden, gül ve sarmaşıktan bile

6. Dönsün yine peymâneler olsun tehî hum-hâneler
Raks eylesin mestâneler mutribler etdikçe nagam
Yâ neylesin bî-çâreler âlûfteler âvâreler
Sâgar sunar meh-pâreler nûş etmemek olur sitem

Yukarıdaki şiir alıntısında mısra içlerinde altları çizilen kelimelerin arasında bir ses benzerliği vardır. Buna ---- denir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi **getirilebilir**?

- A) Döner ayak
- B) Akrostiş
- C) İç kafiye
- D) Yineleme
- E) Tekrîr

7. Aruz ölçüsüyle yazılan aşağıdaki beyitlerden hangisinin hece değeri “. . - / . . - / . . - / - -” biçimindedir?

- A) Ben ezelden beridir hür yaşadım hür yaşarım
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım
- B) Derdin nedir gönül sana bir hâlet olmasın
Sad el-hazer ki sevdiğin ol âfet olmasın
- C) Hani ol gül gülerek geldiği demler şimdi
Ağlarım hâtıra geldikçe gülüştüklerimiz
- D) Gül hasretinle yollara tutsun kulağını
Nergis gibi kıyâmete dek çeksin intizar
- E) Sular sarardı yüzün perde perde solmakta
Kızıl havâları seyret ki akşam olmakta

8. Ölçü (vezin) ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) Aruz ölçüsünde mısranın son hecesi her zaman uzun (kapalı) hece biçiminde kabul edilerek “-“ ile gösterilir.
- B) Türk halk şiirinde en çok 7, 8 ve 11’li hece ölçüsü kalıpları kullanılmıştır.
- C) Hece ölçüsünde 11’li hece kalıbı 6+5 veya 4+4+3 biçiminde duraklı olabilir.
- D) Serbest ölçüde hece sayılarında bir özgürlük varsa da kısa dizeler veya uzun dizeler arasında bir eşitlik vardır.
- E) Halk şiirinde hece ölçüsü kalıbında durak olma zorunluluğu yoktur.

9. Aşağıdakilerin hangisinde kafiye kullanılmamıştır?

- A) Sen benim açılmış gonca gülümsün
Gündüz hayalimde gece düşümsün
- B) Dedim ki ne kadar yüzümden bezdin
Etim kebab ettin derimi yüzdün
- C) Varır zahid ibadetgâhına meyhaneden sonra
Gelir mestane başı secdeye amma neden sonra
- D) Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mâhım
Kurbanın olam var mı bunda benim günâhım
- E) Seni ben bekliyorum göğsüm açık bağırim açık
Hançer ol göğsüme saplan ecel ol karşıma çık

10. Seher vakti çaldım yârin kapısın
Baktım yârin kapıları sürmeli
Boş bulmadım otağının yapısın
Çıkageldi bir gözleri sürmeli

Yukarıdaki dördlük için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) 1 ve 3. dizelerde zengin kafiye vardır.
- B) 2 ve 4. dizelerde cinaslı kafiye kullanılmıştır.
- C) Kelime biçiminde redif kullanılmıştır.
- D) Kafiye dizilişi “abab” biçimindedir.
- E) 4+4+3 duraklı 11’li hece ölçüsü kullanılmıştır.

11. Sokaklar bir labirent bu şehirde

Ne tarafa dönsem aynı yerdeyim

Çıkışı bulsam bitecek hüznün de keder de

Şimdi sadece senin bıraktığın yerdeyim

Bu dördlük için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Yerdeyim” kelimeleri rediftir.
- B) “Şehirde” ve “keder de” kelimelerinde “r” yarım kafiye, “de” rediftir.
- C) Kafiye dizilişi “abab” biçimindedir.
- D) Serbest ölçü kullanılmıştır.
- E) Dizelerde “r” ve “s” sesleri ile aliterasyon yapılmıştır.

12. Türkçede uzun ünlü olmaması, Türkçenin hece yapısının farklı olması gibi gerekçelerden dolayı aruz ölçüsü kullanılırken dili aruz kalıbına uydurmada zorluk çeken şairler kimi yöntemler kullanmışlardır. Ölçü gereği açık bir heceyi kapalı yapmaya ----, kapalı heceyi açık yapmaya ----; bir heceyi bir buçuk hece değerinde uzatarak okumaya da ---- denir. ---- ise heceleri bitişterek okumaktır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangileri getirilir?

- A) zihaf, imale, med, vasl
- B) med, imale, zihaf, vasl
- C) vasl, imale, zihaf, med
- D) imale, zihaf, vasl, med
- E) imale, zihaf, med, vasl

1. Yalnız duyan yaşar sözü, derler ki doğrudur
Yalnız duyan çeker derim en doğru söz budur
Bu beyitte aşağıdaki ses benzerliklerinden hangileri vardır?
A) Yarım kafiye - ek biçiminde redif
B) Tam kafiye - kelime biçiminde redif
C) Zengin kafiye – hem ek hem de kelime biçiminde redif
D) Tunç kafiye – ek biçiminde redif
E) Cinaslı kafiye – kelime biçiminde redif
2. - - - benzer ses birimlerinin düzenli tekrarına dayanan bir ahenk unsuru olmasının ötesinde bir araya getirdiği unsurlar arasında anlamsal ve biçimsel ilişkiyi zorunlu kılan bir yapı malzemesi olarak da karşımıza çıkar.
Bu cümlelerin başına aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?
A) Redif
B) Kafiye
C) Ritim
D) Armoni
E) Ahenk
3. İnsan dedikleri hep bir soy imiş
Kudret ölçüsünde hep bir boy imiş
Yukarıdaki dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
A) "Hep bir soy imiş" ve hep bir boy imiş" söz öbeği redif görevindedir.
B) "Soy" ve "boy" kelimeleri arasında tam kafiye vardır.
C) "imiş" sesleri ek biçiminde rediftir.
D) "Hep" ve "bir" kelimelerinin tekrarları ile bir ritim sağlanmıştır.
E) 11'li hece kalıbıyla 6+5 duraklı biçimde oluşturulmuştur.
4. Arap at üstünde kaldı postumuz
İkrardan döndü mü ola dostumuz
Yarın bir gün kara toprak üstümüz
Çürüdür hey Benli Suna'm çürüdür
Yukarıdaki dördlükte aşağıdaki ahenk unsurlarından hangisi yoktur?
A) Zengin ve tam kafiye
B) Düz kafiye dizilişi
C) Ek biçiminde redif
D) Yarım ve tunç kafiye
E) Kelime tekrarı ve aliterasyon

5. Bir şiirin en az iki dizesinde anlamca ayrı, sesçe birbirine uyan iki sözcük arasındaki ses benzerliğine dayanan ahenge redif I
denir. Şiirin en az iki dizesinde anlamca da görevce de aynı iki sözcük arasındaki ses benzerliğine dayanan ahenge de kafiye II
denir. Tek ses benzerliğine dayanan kafiye çeşidine yarım; iki ses benzerliği veya uzun ünlüler (â, û ve î) ile yapılan kafiye çeşidine tam; ikiden fazla ses benzerliğinden oluşturulan kafiye çeşidine zengin; zengin kafiyeyi oluşturan ses benzerliğinin üçten fazla olması durumunda, kelimelerden biri, genellikle diğerini içine alır, bu tür kafiye çeşidine tunç; ses bakımından aynı, anlamları farklı olan kelime veya kelime gruplarıyla oluşturulan kafiye çeşidine ise cinaslı kafiye denir.
Yukarıdaki altı çizili terimlerden hangi ikisinin yeri değiştirilirse bilgi yanlış giderilmiş olur?
A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve VI.
D) IV. ve VI. E) V. ve VI.
6. Bir sevdıyla feryat eder bu gönül
Dudak kurur yüz dertlenir **dil söyler**
Arı çiçek çiçek gezer dolanır
Budak kurur öz dertlenir **bal söyler**
Bu dördlükteki altı çizili ve koyu yazılı kelimelerdeki kafiyeler için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A) Altı çizili ve koyu yazılı kelimelerde kafiye yoktur
B) Koyu yazılan kelimelerde kafiye yoktur, altı çizili kelimelerde kafiye vardır.
C) Altı çizili kelimelerde tam kafiye vardır, koyu yazılı kelimelerde ise sadece redif vardır.
D) Koyu yazılı kelimelerde de altı çizili kelimelerde de tam kafiye ve redif vardır.
E) Altı çizili kelimelerde zengin kafiye, koyu yazılı kelimelerde ise yarım kafiye ve redif vardır.

7. Yücesine çıktım seyran eyledim

Güzeller içinde gördüm bir gelin

Nasıl medhedeyim böyle dilberin

Baş ıbrim ibrim telli bir gelin

Yukarıdaki dörtlük için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) "Bir gelin" söz öbeği redif görevindedir.
 B) 1 ve 3. dizelerde kafiye yoktur.
 C) Koşma tipi kafiye dizilişi vardır.
 D) Ek biçiminde redife yer verilmiştir.
 E) Duraklı hece ölçüsü kullanılmıştır.

8. Ah eyleyip ağla ömrün oldukça

İntikam al fırsat ele geçtikçe

Varıp rakib ile yâri gördükçe

Var karalar bağla divâne gönül

Bu dörtlükte aşağıdakilerin hangisinin örneği vardır?

- A) Zengin kafiye
 B) Tam kafiye
 C) Yarım kafiye
 D) 6+5 duraklı 11'li hece ölçüsü
 E) Kelime biçiminde redif

9. Nârimdan haberin var mı

Zârımdan haberin var mı

Yârımdan haberin var mı

Safa geldin hacı baba

Bu dörtlüğün redifi aşağıdakilerin hangisinde doğru gösterilmiştir?

- A) -ımdan haberin var mı B) -dan haberin var mı
 C) haberin var mı D) var mı
 E) mı

10. I. Dokunur hatıra kendisin bilmez
 Asilzâdelerden hiç kemlik gelmez
 Sen iyilik et de o zâyi olmaz
 Darlıp da başa kakıcı olma
 II. Karac'oğlan söyler sözün başarır
 Aşkın deryasını boydan aşırır
 Seni bir mecliste hacil düşürür
 Kötülerle konup göçücü olma

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki dörtlüklerde görülen ortak bir özellik değildir?

- A) Yarım kafiye
 B) Tunç kafiye
 C) Ek biçiminde redif
 D) 6+5 duraklı, 11'li hece ölçüsü
 E) Düz kafiye dizilişi

11. Mavi bir gölge uçtu pencereden
 Baktım: Avâre bir küçük kelebek
 Yaramaz geldi kim bilir nereden

Belli yorgundu; bir veremli çiçek
 Gibi serpildi lambanın yanına
 Bir duman uçtu, gitti titreyerek

Anladım kıydı yavrucuk canına
 Söyle ey mavi gölge, söyle eğer
 Bir ölümden de çok fenaysa bana

Şu karanlık, şu kimsesiz geceler

Ali Canip Yöntem'e ait bu şiirin kafiye dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Koşma tipi kafiye B) Örüşük kafiye
 C) Sarmal kafiye D) Çapraz kafiye
 E) Mâni tipi kafiye

12. I. Bir dem iken devlet-i dünyâyı bir dem sandılar
 Bu fenâ gülzârınun ayşını âlem sandılar
 II. Sabrım alıp felek mana yüz bin belâ verir
 Az olsa bir meta ona il çok bahâ verir

Bu beyitlerdeki kafiye çeşidi ve redifler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

I. beyit	II. Beyit
A) Yarım kafiye, kelime biçiminde redif	– tam kafiye, kelime biçiminde redif
B) Tam kafiye, kelime biçiminde redif	– tam kafiye, kelime biçiminde redif
C) Yarım kafiye, kelime biçiminde redif	– yarım kafiye, kelime biçiminde redif
D) Zengin kafiye, kelime biçiminde redif	– zengin kafiye, kelime biçiminde redif
E) Tam kafiye, kelime biçiminde redif	– yarım kafiye, kelime biçiminde redif

1. Aşağıdakilerin hangisinde teşbih (benzetme) yoktur?

- A) Yâr, yâr
Seni kara saplı bıçak gibi sineme sapladılar
- B) Ellerini çekip benden
Yârim bugün gider oldu
- C) Ben ki yaralıyım, ben ki haytayım
Bakkallara düşmüş okul defterleri gibiyim
- D) Kaldırımlar, duyulur, ses kesilince sesi
Kaldırımlar, içimde kıvrılan bir lisandır
- E) Ölümdür bekleriz hükmü dünya bir duruşmadır sürer
Ellerimizde yüreklerimiz vurulmuş kumrular gibi

2. Geniş, siyah gölgesi hayatımı kaplayan
Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık
Kalp çarpıntısıyla günleri hesaplayan
Bir benim, benim olan bir masaldır yalnızlık

Yukarıdaki dizelerde geçen benzetmenin, benzeyen ve benzetilen unsurları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Benzeyen	Benzetilen	
A)	Yalnızlık	Kartal	– masal
B)	Masal	Yalnızlık	– kartal
C)	Kartal	Masal	– yalnızlık
D)	Gölge	Çarpıntı	– hesap
E)	Hayat	Masal	– kartal

3. Ölüm
Kapanması bir evin

Behçet Necatigil'in yukarıdaki dizelerinde yer alan teşbihin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teşbihbeliğ
B) Ayrıntılı benzetme
C) Kısaltılmış benzetme
D) Pekiştirilmiş benzetme
E) Tam benzetme

4. Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz
Arkadaş, biz bu yolda türküler tuttururken
Sana uğurlar olsun... ayrılıyor yolumuz

Bu dörtlükte altı çizili söz öbeği gerçek anlamında "türkü söylemek" ve deyim anlamında "yola gitmek" biçiminde kullanılmıştır. Bu söz öbeğiyle ---- yapılmıştır.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilir?

- A) Mecazımürsel B) Kinaye C) Tevriye
D) İstiare E) Tenasüp

5. Kirlî sarı fotoğraf
Duvarımızda
Kaldırsak da kalır
Bilerek bilmeyerek çektirdikleri

Yukarıdaki dizelerde "çektirdikleri" kelimesi hem "fotoğraf çektirmek" hem de "hayat şartlarının veya birilerinin çektirdiği şeyler" anlamlarında kullanılmıştır. İki veya daha fazla anlamı olan kelimenin uzak anlamını anımsatacak biçimde kullanmayla ---- sanatı yapılmıştır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilir?

- A) Kinaye B) Tevriye C) Tenasüp
D) İstiare E) Mecazımürsel

6. I. Dalgalandan sen de şafaklar gibi ey nazlı hilâl
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl
II. Şark içinden ferâceler, şallar
Akıyor dalga dalga şimdi kıra

Bu beyitlerde yer alan altı çizili kelimelerdeki edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teşbih B) Tezat C) Tenasüp
D) İstiare E) Mecazımürsel

7. Rabbim, Rabbim bu işin bildim neymiş Türkçesi
Senin aşkın ateştir, ateşin gül bahçesi
Yukarıdaki dizelerden aşağıdakilerin hangisine örnek verilemez?

A) Telmih B) Ayrıntılı benzetme C) Tezat
D) Tekrir E) Asonans

8. I. Dörtnala gelip uzak Asya'dan - Tevriye
II. Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan bu memleket bizim - Teşbih
III. Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak - Tenasüp
IV. ve ipek bir haliya benzeyen toprak – Teşbih
V. bu cehennem, bu cennet bizim - Tezat

Yukarıda numaralanmış dizelerdeki söz sanatı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. "Akıyor nur gördüğüm dereden" dizesindeki söz sanatı aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

A) Bir tane idi o mâh gitti
B) Bir med zamanı gökyüzü kurşunla örtülü
C) Şakaklarıma kar mı yağdı, ne var
D) Bir hilal uğruna, ya Rab, ne güneşler batıyor
E) Ben miyim Allah'ım tüm acılara göğüs geren

10. haliçte bir vapuru vurdular dört kişi
demirlemişti eli kolu bağlıydı ağılıyordu
dört bıçak çekip vurdular dört kişi
yemyeşil bir ay gökte dağılıyordu

Yukarıda altı çizili dizedeki söz sanatları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A) Mecazımürsel – kapalı istiare – teşhis
B) Mecazımürsel – açık istiare - teşhis
C) Mecazımürsel – kapalı istiare - teşbih
D) Tecahülüarif – açık istiare - terdid
E) Hüsnütalil – kapalı istiare - teşhis

11. I. Gökten bir inci
Seçemeyen gemici
Yol bulamadı gemisine

(Açık istiare)

- II. Duyarsa öldüğünü alacaklılar
Haklarını helal ederler elbette
Alacağına gelince
Alacağı yoktu zaten rahmetlinin

(Tariz)

- III. Değirmen dönüyor yorgun argın
İğdir Dağları'nın hemen eteğinde

(Ad aktarması)

- IV. Bu gece çılgınlığı üstünde denizin de
Kayalar dalgalarla pençeleşiyor sandık

(Kapalı istiare)

- V. Yârin dudağından getirilmiş
Bir katre alevdir bu karanfil

(Telmih)

Yukarıdaki dizelerle söz sanatı eşleştirmelerinin hangisinde bir yanlışlık vardır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

12. Döküntülerin yattığı
Bir müze gibi kiler
Elbiseler, paketler, tahtalar artığı
Düğmeler, ipler, paslı çiviler

Yukarıdaki şiir alıntısında aşağıdaki söz sanatlarından hangileri vardır?

A) Tenasüp, leffüneşir, teşbih
B) Telmih, teşbih, tenasüp
C) Leffüneşir, istiare, teşhis
D) Terdid, istifham, intak
E) Tevriye, teşbih, tezat

1. İncecikten bir kar yağar

Tozar Elif Elif diye

Deli gönül abdal olmuş

Gezer Elif Elif diye

Yukarıdaki dörtlükte altı çizili sözlerde görülen söz sanatı aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Söz eder bendeki çilekeş gönül bu debdebede
Dertlenir içerlenir sen yoksun diye
- B) Kaldırımlar çilekeş yalnızların annesi
Kaldırımlar içimde yaşamış bir insandır
- C) Bütün boşluk, zemin boş, asuman boş, kalb ü vicdan boş
Tutunmak isterim, bir nokta yok piş-i hisarımda
- D) Akşam, yine akşam, yine akşam
Bir sırma kemerdir suya baksam
- E) Geçer sevdiceğim geçer sanma ki sürer
Bir gönüle gömdüğün sevdanın acısı elbet geçer

2. İrsalimesel, bir düşünceyi desteklemek ya da ispat etmek için bir atasözünü ya da hikmetli bir sözü şiirde kullanmaktır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir söz sanatı vardır?

- A) Dane dane benlerimi öğüttüler değirmende
Sen nerdesin sevda nerde yârim elden gidende
- B) Tok olanlar bilemez çektiğini aç kalanın
Sırtı pek kimseye kış mevsimi yaz görünür
- C) Lebler ve güller soldu usul usul
Gelmedin gülistana ey bülbül
- D) Okudum yazdım elifbayı yüz bin kere
Deli gönül abdal mı olur gider o yere
- E) Şimdi kaybolur yıldızlar bir bir ardınca
Adını anar bu dağ sen onu andıkça

3. Aşağıdakilerin hangisinde cinas yoktur?

- A) Bülbül eder güle naz
Ağlayan çok gülen az
- B) Eyleme vaktini zayı
Deme kış yaz oku yaz
- C) Suya versin bağban gül-zârı zahmet çekmesin
Bir gül açılmaz yüzün tek verse bin gül-zâra su
- D) Dönülmez akşamın ufkundayız vakit çok geç
Bu son fasıldır ey ömrüm nasıl geçersen geç
- E) Benim için her bir sözün kıymetlidir bir inciden
Gözyaşlarım akıtma gel, odur bu gönlüm inciden

4. Gece zindanda Yusufkar sıralanmış yatıyor

Yüzlerinde okurum sapsarı rüyalarını

Bu dizelerdeki söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tezat B) Nida C) İstifham
D) Hüsnütalil E) Telmih

5. Aşağıdaki dize – söz sanatı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Soğuk ay öptü beyaz ensesini - istiare
- B) Gül hasretinle yollara tutsun kulağını - teşhis
- C) İnci midir, sedef midir dişleri - teşbih
- D) Bir ah çeksem dağlar taşlar iniler - mübalağa
- E) Yalancı yeminlerin vardı senin bilirim gücnemem - hüsnütalil

6. Mazmun, sanatçının dile getirmek istediği duygu, düşünce ve hayallerin çeşitli edebî sanatlar aracılığıyla, birtakım ipuçları verilerek ima yoluyla anlatılmasıdır. Divan şiirinde sıkça kullanılan mazmunlar kalıplaşmıştır. Şairler bu kalıpları dolaylı anlatımla hissettirirler.

Aşağıdaki beyitlerin hangisinde altı çizili ifadede mazmun vardır?

- A) Bende Mecnun'dan füzûn âşıklık isti'dâdı var
Âşık-ı sâdik menem Mecnûn'un ancak adı var
- B) Bir bûse mi bir gül mü verirsin dedi gönlüm
Bir nîm tebessümle o âfet gülü verdi
- C) Gittin amma ki kodun hasret ile canı bile
İstemem sensiz olan sohbet-i yaranı bile
- D) Gonca-i dil açılıp hatır nice şad olmaya
Bağda güller mi yok gülşende bülbüller mi yok
- E) Şem'ine pervaneyim perva ne lazımdır bana
Anlasın bigâne bilsin aşına sevdim seni

7. Ah efendi bize karşı İstanbul

Neden böyle bir sert, yalçın taş gibi

Yukarıdaki dizede altı çizili kelimedeki söz sanatı, aşağıdakilerin hangisiyle açıklanabilir?

- A) Bir kelimenin yakın anlamını söyleyip uzak anlamını kast etme
- B) Bir kelimeyi benzetme amacıyla başka bir kelimenin yerine kullanma
- C) Bir kelimenin karşıt anlamını vurgulayacak biçimde kelimeyi kullanma
- D) Bir kelimeyi benzetme amacı dışında başka bir kelimenin yerine kullanma
- E) Bir kelimenin eş seslisini kastederek kullanma

8. I. grup II. grup
I. Leffüneşir	Anımsatma
II. Mazmun	Simetri
III. Telmih	Soru
IV. İstifham	Sembol
V. Tevriye	

Yukarıda I. grupta verilenler, II. grupta verilenlerle eşleştirilirse hangisi dışarıda kalır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. AT

Bin gemle bağlanan yağız at şaha kalkıyor
Gittikçe yükselen başı Allah'a kalkıyor

Son macerayı dinlememiş varsa anlatın
Ram etmek isteyenler o mağrur, asil atın

Beyhudedir, her uzvuna bir halka bulsa da
Boştur, köpüklü ağzına gemler vurulsa da

Coştukça böyle sel gibi bağrında hisleri
Bir gün başında kalmayacaktır seyisleri

Son şanlı mâcerâsını tarihe anlatın
Zincir içinde bağlı duran kahraman atın

Gittikçe yükselen başı Allah'a kalkıyor
Asrın baş eğdi sandığı at şâha kalkıyor

Bu şiirde Faruk Nafiz Çamlıbel, "vatan"ı ata benzetmiş,
benzetmeyi de şiirin tamamına yaydırmıştır.

Yukarıdaki şiirin tamamında görülen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İrsalimesel B) Hüsnütalil
C) Tecahülûarif D) Teşbihbeliğ
E) Temsilî istiare

10. Bir an önce görülsün
diye Akdeniz
Toroslar'da ağaçlar
hep çocuk
kalır

Yukarıdaki dizelerin tamamında öne çıkan edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstiare B) Teşbihbeliğ
C) Hüsnütalil D) Tecahülûarif
E) Ayrıntılı teşbih

11. Sahi senden mi doğdum anne
Yollar nehirler kuşluk vakitleri dururken
Bir insandan mı doğar bir çocuk
Haydar Ergülen'in yukarıdaki dizelerinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tecahülûarif B) Tenasüp
C) İstifham D) Aliterasyon
E) Telmih

12. Koyup kaldırmada ikide birde

Kazan devrildi söndürdü ocağı

İzzet Molla'ya ait bu beyitte "ocak" kelimesi hem "yemek pişirilen ocak" hem de "Yeniçeri Ocağı" anlamında kullanılmıştır. Beyitte kastedilen, kelimenin ikinci anlamıdır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde sözü edilen edebî sanat vardır?

- A) Bana senden gayrı dildâr gerekmez (dildar: Sevgili.)
B) Bir hane bir halvet bir de sen gerek (halvet: Sakin yer.)
C) Bir saki bir bade bir de sen gerek (saki: Mecazi anlamda içki dağıtan kimse.)
D) Bu kadar letafet çünkü sende var (letafet: Güzellik.)
E) Beyaz gerdanında bir de ben gerek (ben: kişi-siyah nokta.)

1. Kelimenin günlük dildeki anlamının dışında kullanılan, mantığa ve akla aykırı olsa da şiirin içinde anlam kazanan yeni anlamsal özelliğe "alışılmamış bağdaştırma" denir. Alışılmamış bağdaştırma, şiirde imge oluşturma yollarındandır.

Bu açıklamalara göre aşağıdaki dizelerin hangisinde alışılmamış bağdaştırmadan yararlanılmamıştır?

- A) Aşk korkuya peçedir, korku da aşka perde
B) Yağmur yorgan oldu, döşek kar bana
C) Geceleyn yıldızlar belirir bu dağlarda
D) Kör karanlıkta açardık paslı gözlerimizi
E) Garipliğimin gökyüzüne yeni maviler geldi

2. İmge, şiirde yansıtılmak isteneni daha etkili ve görünür kılmak amacıyla zihinde canlandırılmaya çalışılan görüntüdür. Özgün, yeni ve etkileyicidir. Güzel olanı ortaya koymak için orijinal bir söylem yakalama özelliği olan imgede duygu ve düşünce sembolize edilir.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili unsur imgedir?

- A) Hiç yanılmamışız her an düşüp düşüp kristal bir bardak gibi
Tuz parça kırılırsak da hâlâ içimizde o yanardağ ağzı
B) Vatanım için yücelikler dilerim
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim
C) Sandım ki uzaklaştı yağan kar ve karanlık
Uykumda bütün bir gece Körfez'deyim artık
D) Vefasız Aslı'ya yol gösteren bu
Kerem'in sazına cevap veren bu
E) O gün gelsin neşemiz tazelen sin de gör
Dünyayı hele sen bir barış olsun da gör

3. Sen kocaman çöllerde bir kalabalık gibisin
Kocaman denizlerde ender bir balık gibisin
Bir ısıtır bir üşütür, bir ağlatır bir güldürür
Sen hem bir hastalık hem de sağlık gibisin

Yukarıdaki dizeler için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla teşbihe örnek vardır.
B) İmgeli bir anlatıma başvurulmuştur.
C) Ayrıntılı teşbih yapılmıştır.
D) Bağdaştırmalar, alışılmış bağdaştırmadır.
E) Tezat sanatından üç kez yararlanılmıştır.

4. Öyle bir ilkyaz ol ki korkut yaprakları
Öyle bir son yaz ol ki tut yaprakları
Sarıp dökülürken güz rüzgârlarında
Ardında savrulsunlar, unut yaprakları
Sevinçlerinde onlar vardı, hüznlerinde onlar
Seninle yeşerdiler, seninle soldular
Olsunlar senden sonra da umut yaprakları

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangileri bir arada kullanılmıştır?

- A) İstiare – Tezat
B) Telmih – Hüsnütalil
C) Teşbihbeliğ – Tevriye
D) Hüsnütalil – Tecahülürarif
E) Tenasüp – Kinaye

5. Bir nasihatim var zamana uygun
Tut sözümü yattıkça yat uyuma
Meşhur bir kelimdir sen kazan sen ye
El için yok yere ateşe yanma

Bu dördlükteki söz sanatı için aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Aralarında anlam ilişkisi olan bir söz, başka bir sözün yerine kullanılmıştır.
B) Herkesçe bilinen bir gerçek, başka bir nedene bağlanmıştır.
C) Sözün tersi kastedilerek ironi sağlanmıştır.
D) Birden fazla gerçek anlamı olan bir sözün yakın anlamı söylenip uzak anlamı kastedilmiştir.
E) Doğal ve herkesçe bilinen bir durum, bimezlikten gelinerek ortaya konmuştur.

6. Ey benim sarı tanburam
I

Sen niçin böyle ağlarsın
II

Derdim büyük içim oyuk
III

Ben Şah'ım deyü ağlarım

Bu dizelerde altı çizili sözlerdeki söz sanatları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru biçimde verilmiştir?

	I	II	III
A)	Nida	Kapalı istiare	Kinaye
B)	İstifham	Açık istiare	Tariz
C)	Nida	Teşhis	Tevriye
D)	Nida	İntak	Tariz
E)	Terdid	Teşbih	İrsalimesel

7. Akıl ersin ermesin sevdama
Senden yanayım dedi yeşeren dal senden yana
- Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangileri vardır?**
- A) İntak – teşbih - açık istiare
B) Teşhis – teşbih - kapalı istiare
C) İntak – teşhis - kapalı istiare
D) Teşbih – mübalağa - nida
E) Teşhis – tevriye - açık istiare

8. Belli söylediğin türküden
yabancısının bu toprakların
Limanlar kayıklar ve balıkçılar
ve gece vakti ılık esen rüzgâr
uzak buralara
- Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**
- A) Yoğun bir imgeli anlatıma yer verildiği
B) Tenasüp sanatından yararlanıldığı
C) Bir sözün hem gerçek hem de mecaz anlamda kullanıldığı
D) Tevriye sanatından yararlanıldığı
E) Söz sanatlarıyla kapalı bir anlatımın yeğlendiği

9. I. Yazdan kalma günler getirirsin kara kış içinde
II. Bir serçe dala konar gibi güzel her söylediğin
III. Don vurur kırağı çalar evrenimi
IV. Yüz güvercin pır demiş uçmuş gibi ürkerim her gidişinde
V. Deniz kıyılarınsın ağustos güneşinde
- Numaralanmış dizelerin hangi ikisinde teşbih yoktur?**
- A) I. ve II. B) I. ve III. C) II. ve III.
D) III. ve V. E) IV. ve V.

10. Aşağıdaki divan şiiri mazmunlarından hangisinin karşıladığı kavram yanlış verilmiştir?

- A) Ok - kirpik
B) Servi - boy
C) Gonca - ağız
D) Keman - kaş
E) Yılan - ayak

11. Aşk bir şem-i ilâhîdir benem pervânesi

Şevk bir zencîdir gönlüm anın dîvânesi

Hayâlî

(Aşk, ilahî bir mumdur. Onun etrafında dönen pervanesi, kelebeği de benim. Şevk bir zincirdir, gönlüm de onun delisidir.)

- Bu beyit için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?**

- A) "Pervane" bir mazmun olarak kullanılmıştır.
B) Aşk ilâhî bir muma, şevk de zincire benzetilmiştir.
C) Benzetme edatı kullanılmadığından pekiştirilmiş benzetme vardır.
D) Mecnun'un, aşkı için Leyla'nın etrafında dönmesine telmihte bulunulmuştur.
E) Birden fazla kelime, mecaz anlamda kullanılmıştır.

12. Yanağın u dudağın u teninle sûretin olmuş

Biri rengîn biri şîrîn biri nâzûk biri ra'nâ

Ahmedî

(Yanağın, dudağın ve teninle yüzün; biri renkli, biri tatlı, biri nazik, biri güzel olmuş.)

- Bu beyitteki altı çizili kelimelerde aşağıdaki söz sanatlarının hangisi vardır?**

- A) Teşbihibelîğ – hüsnütalil
B) Tecahülûarif – irsalimesel
C) Leffüneşir – telmih
D) Tenasüp – tecahülûarif
E) Leffüneşir - tenasüp

1. Yokken güneşin eşi semâda
Bir eş görünürdü şemse mâda
(Güneşin eşi gökyüzünde yokken güneşe, suda başka bir eş görünür.)
Bu beyit için aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?
- A) Beyitte “ş” sesinin tekrarıyla asonans yapılmıştır.
B) Mübalağa sanatından yararlanılmıştır.
C) Yoğun bir imgeli anlatımdan yararlanılmıştır.
D) “Şems” kelimesi divan şiirine özgü bir mazmundur.
E) Alışılmamış bağdaştırmadan birden fazla yerde yararlanılmıştır.
2. Kimi zaman şairler, çok iyi bildikleri bir olayı, durumu ya da kavramı bilmiyormuş gibi davranarak söze bir nükte değeri katıp anlamı kuvvetlendirme yoluna giderler.
Aşağıdakilerin hangisi bu açıklamaya örnek olabilir?
- A) Şîrler pençe-i kahrımdan olurken lerzan
Beni bir gözleri ahuya zebun etti felek
B) Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mahım
Kurbanın olam var mı benim bunda günahım
C) Selviler içinde bir alev Emirsultan
Nazlı vücudu bir kucak ot, bir yığın kemik
D) Bütün kusurumu toprak gizliyor
Merhem çalıp yaralarım düzlüyor
E) Gülen çehremi görüp sanmayın beni bahtiyardır
Her kakhahanın içinde bir damla gözyaşı vardır
3. Her zulmü, kahrı boğmaya bir parça kan yeter
Ey şark uyan yeter, ey şark uyan yeter
Bu beyitte aşağıdaki söz sanatlarından hangileri bir arada kullanılmıştır?
- A) Telmih – Hüsnütalil
B) Teşbihibeliğ – Tevriye
C) Tekrîr – Nida
D) Tezat – Tecahülûarif
E) Tenasüp – Kinaye

4. Avazeyi bu âleme Davud gibi sal
Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sada imiş
Bâkî'nin bu beytinde “Bâkî” kelimesinin yakın anlamı, şairin adıyla “Bâkî” kelimesinin uzak anlamı olan “ebedî, sonsuz” amaçlanarak ---- sanatı yapılmıştır.
Bu açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
- A) Kinaye B) Tevriye C) Telmih
D) Tecahülûarif E) Hüsnütalil
5. **Aşağıdakilerin hangisinde nida ve tezat sanatı vardır?**
- A) Ey köyleri hududa bağlayan yaslı yollar
Dönmeyen yolculara ağlayan yaslı yollar
B) Dur yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak bir devrin battığı yerdin
C) Eyvah! Beş on kâfirin imanına kandık
Bir uykuya daldık ki cehennemde uyandık
D) Balık baştan kokar bunu bilmemek
Seyrani gafilin ahmaklığından
E) Nerde olsam çıkıyor karşıma bir kanlı ova
Sen misin yoksa hayalin mi vefasız Kosova
6. Dizeler _____ Söz sanatları _____
- I. Yaprak dökümünde uyup rüzgâra (Teşhis- tenasüp)
Yorgun dallarını sallama söğüt
- II. Kırpikleri uzundur yârin hayale sığmaz (İrsalimesel –
Meşhur bir meseldir mızrak çuvala Mübalağa)
sığmaz
- III. Varı yok yoğu var eden ol durur (Cinas – Tezat)
Dünyada her olanı ol oldurur
- IV. Gökte top sesleri var, belli, derinden (Mecazımürsel –
derine Telmih)
Belki yüzlerce şehir sesleniyor birbi-
rine
- V. Uçuşur beyaz deniz kuşları alay alay (Teşbih – Tena-
Buruşuk bir deriyi andırır titreyen su süp)
- Yukarıdaki dize ve söz sanatı eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık vardır?**
- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. Yâr yâr

Seni kara saplı bıçak gibi sineme sapladılar

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Yâr" kelimesinin yinelenmesiyle tekrar sanatından yararlanılmıştır.
 B) "s" sesi dört kez tekrarlanarak aliterasyon yapılmıştır.
 C) "Kara saplı bıçak" söz öbeğiyle imge yapılmıştır.
 D) Dört ögesi de dizelerde olan ayrıntılı benzetme yapılmıştır.
 E) "Sineme sapladılar" söz öbeğinde kinaye yapılmıştır.

8. Dil aktı sözcük yetmiyor

Çöl aklın içi dışı

Zamansız bastırır zorluklar

Yukarıda altı çizili dizelerdeki söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Açık istiare
 B) Teşbihbeliğ
 C) Kapalı istiare
 D) Kinaye
 E) Temsili istiare

9. Şiir sanatında imgenin çok özel bir yeri vardır. Şairler, soyutlamaya ve akıl dışı söyleyişe gitmede dilin bu imkânından en geniş şekilde yararlanmaya çalışmışlardır. İmgeler alışılmamış bağdaştırmalarla aktarılır.

Aşağıdaki dizelerin hangisi bu açıklamalara örnek verilemez?

- A) İnsan bir akşamüstü ansızın yorulur
Tutsak ustura ağzında yaşamaktan
 B) Gel bulutsuz masalara yaslan
Elimi tut büyüsün
 C) Ay doğar kuyulara yalınayak
Telgrafın tellerinde gemi leşleri
 D) Haftalar ellerimde ufalanıyor
Ne yapsam ne tutsam nereye gitsem
 E) Yabancı bir şarkı söyleniyor uzaklardan
Kumsalda neşe ile gülüşen insanlar

10. Ağaçlar sonbahara hazırlanıyor
Bu şehir o eski İstanbul mudur
Karanlıkta bulutlar parçalanıyor
Sokak lambaları birden yanıyor
Kaldırımlarda yağmur kokusu
Ben sana mecburum sen yoksun

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi yoktur?

- A) Kapalı istiare
 B) Tenasüp
 C) Telmih
 D) İstifham
 E) Tezat

11. Ah kim ömrüm cihan mülkünde canansız geçer

Ben cihan mülkün ne ederim çünkü can ansız geçer

Bu beyitte aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Telmih
 B) Tecahülüarif
 C) Cinaz
 D) Hüsnütalil
 E) Tevriye

12. Bezdik yüzlerini görmekten, gözlerine bakmaktan gece gündüz

Bizi de götür, Keloğlan, padişah sarayının olduğu o kente

Ayağımızda demir çarık, elimizde demir asa, kırk gün kırk gece

Kimi yollarda yayan yapıldak kimi Anka'nın sırtında

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi örneklemez?

- A) Alışılmamış bağdaştırma
 B) Çağrışım
 C) İmge
 D) Tevriye
 E) Tenasüp

1. Şiirde ilk bakışta yapılması kolay görünmesine rağmen yapılması veya taklit edilmesi zor olan bir şiiri oluşturma sanatına "sehlümümteni" denir. Oldukça sade olan bu eserler, aynı zamanda derin anlamlar içerir.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya örnektir?

- A) Ağlayı ağlayı düştüm yollara
Karışayım bozbulanık sellere
- B) Akça kızlar göç eyledi yurdundan
Koç yiğitler deli oldu derdinden
- C) Ölüm ardıma düşüp de yorulma
Var git ölüm bir zamanda gene gel
- D) Yalancı dünyaya konup göçenler
Ne söylerler ne bir haber verirler
- E) Söz ola kese savaşı söz ola bitire başı
Söz ola ağılı aşî bal ile yağ ede bir söz

2. Nereden çıktı bu cenaze? Ölen kim

Bu kaçınıcı bahçe gördüm tarumar

Yukarıdaki ikinci dizede görülen söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevriye
B) Kinaye
C) Mecazımürsel
D) Tariz
E) Telmih

3. Dedim düşmana düşmanım

Yoluna koymuşum canım

Dedi helâl olsun kanım

Yoluna canım kurbandır

Bu dörtlükte belirgin olarak ortaya çıkan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Telmih
B) Tekrir
C) Tevriye
D) Tezat
E) Kinaye

4. Gözlerim yollarda serili kilim

Yüreğim denizde bir garip balık

Yaralı kekliktir ağızımda dilim

Ben kendi türkümü anlamam artık

Bu dörtlükte öne çıkan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstiare
B) Teşhis
C) Tezat
D) Teşbih
E) Telmih

5. Gözlerimiz kurşun, elimiz bıçak

Severken öldürdük güzellikleri

Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangileri vardır?

- A) Tariz – teşbihbeliğ
B) Kinaye – kapalı istiare
C) Tevriye – açık istiare
D) Teşbih – teşhis
E) Terdid - telmih

6. Sen kimsenin bilmediği bir yıldız gibisin

İstersen derya düşünür kahrolur kederinden

İstersen dağ yürür yağmur olur bulut olur

Bir rüzgârın koynundan çıkar gelirsin

Gözlerin iki siyah karanfil gibi

Gözlerini alsam yakama taksam

Yukarıdaki dizelerden aşağıdakilerin hangisine örnek verilemez?

- A) Benzetmeye
B) Kişileştirmeye
C) İmgeye
D) Tenasübe
E) Tezata

7. Yine havalandı gönlümün kuşu

Hiç hesaba sığmaz feleğin işi

Dünyada belâlı Veysel'in başı

Herkes çilesini çeker nihayet

Bu dörtlükte altı çizili söz öbeğinde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?

- A) Kapalı istiare
B) Teşbihbeliğ
C) Açık istiare
D) Hüsnütalil
E) Tecahülûarif

8. Derdimi arz edip gülşen bağına
Bülbüller zâr edip gül ağlar bana
Başım alıp düşsem cünûn dağına
Vahşilerim gelip çöl ağlar bana
- Erzurumlu Emrah'ın bu dörtlüğünde altı çizili kelimeler, aşağıdakilerin hangisine örnek olur?**
- A) İmgeye B) Mazmuna
C) Telmihe D) Tevriyeye
E) Tecahülûarife

9. İçimdeki mağarada
Kurumuş ölüler yatar
Hepsinin yüzleri benim yüzüm gibi
Ve gözleri benim gözüm gibi
- Bu dizelerdeki söz sanatlarıyla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi doğrudur?**
- A) "Mağara" "tabut"a benzetilerek açık istiare yapılmıştır.
B) "Mağara" "tabut"a benzetilerek kapalı istiare yapılmıştır.
C) "Mağara" "tabut"un yerine kullanılarak ad aktarması yapılmıştır.
D) "Mağara" imgesiyle mübalağa yapılmıştır.
E) "Mağara" kelimesiyle ölümü hatırlatmak için telmih yapılmıştır.

10. vurma kazmayı
ferhâaad
he'nin iki gözü İki çeşme
aahhh
dağın içinde ne var ki
güm güm öter
ya senin içinde ne var
ferhâad
ejderha bakışlı he'nin
iki gözü iki çeşme
ve ayaklar altında yamyassı
kasrında şirin de böyle ağlıyor
ferhâaad
- Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi yoktur?**
- A) Telmih B) Teşbih C) Tenasüp
D) İstifham E) Tezat

11. Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek
Bizim diyarımız da bin bir baharı saklar
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar
- Bu dörtlüğün son dizesinde altı çizili kelime için aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?**
- A) "Ayak" kelimesiyle Anadolu amaçlanıp telmih yapılmıştır.
B) "Ayak" kelimesi "halk" anlamında kullanılarak eğretilme yapılmıştır.
C) Sözün tersi amaçlandığından iğneleme yapılmıştır.
D) Benzetme amacı güdülerek "ayak" kelimesiyle insan kastedilmiştir.
E) "Ayak" kelimesiyle "halk, köylü" kastedilerek ad aktarması yapılmıştır.

12. Kardeşini öldürüyor Kabil
İçimde bir yalnızlık duygusu
Ölüm kadar uzun yaz uykusu
Sıkıntı ile geçilen sahil
- Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi vardır?**
- A) Teşbih - tevriye
B) Tenasüp - isitare
C) Telmih - teşbih
D) Kinaye - tariz
E) Tenasüp - hüsnütalil

1. Şiirsel gerçeklik, yaşamdaki bir gerçeğin sanatçının elinde farklı bir biçime dönüşmesidir. Örneğin gündelik yaşamımızda karın yağışı her zaman aynıken şiirin dünyasında şair tarafından tamamen yeni, farklı bir anlama dönüştürülerek şiirsel gerçeklik sağlanır.

Aşağıdaki dizelerin hangisinde yaşanabilir gerçeklik daha ön plandadır?

- A) Pencerem denize karşıdır
Oturur düşünürüm bazı günler
Seni beni mahzun eden bu hâller geçer
Gün gelir herkes gibi ben de ölürüm
- B) Aşk geçer
Akan şu bulut gibi
Ey üzgün maviliklerde
Boş kalan bulutun yeri
- C) Uzakta, şimdi çok uzakta
O nar tanesinden taze
Kuş tüyünden hafif geceler
Kalbim ümit içinde yüzer
Dünyam yıkanır ay ışıklarıyla
- D) Kanın aktığı yerde
Gözyaşının aktığı yerde
Karanlığı içinde kahrın
Güller açıyor işte
Güller ışık aydınlık içinde
- E) Dolandım dolaşım boşandı yağmur
Saçım ıslak kunduram çamur
Eve döndüm yağmur getirdim
Ev yeşerdi ben yeşerdim

2. Mutlu olmak her vakit elimizdedir
Bütün istediğimiz bundan ibaret
Köylüye toprak, kovboya kement
Her şeyin başında, her şeyden önce
Hürriyet

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelimeler gündelik anlamlarıyla kullanılmıştır.
B) Kelimelerin çağrışımları gücünden fazlaca yararlanılmıştır.
C) Yorumu açık değildir.
D) Alışılmamış bağdaştırmalara yer verilmemiştir.
E) İmgesel bir anlatımdan uzak durulmuştur.

3. Aşağıdaki dizelerden hangisi, diğerlerine göre yorumu daha az açıktır?

- A) Bu yağmur... bu yağmur... bu kıldan ince
B) Nefesten yumuşak yağın bu yağmur
C) Bu yağmur... bu yağmur... bir gün dinince
D) Aynalar yüzümü tanımaz olur
E) Bu yağmur kanımı boğan bir iplik

4. Ben bu gurbet ile düştüm düşeli
I
Her gün biraz daha süzülmekteyim
II
Her gece, içinde mermer döşeli
Bir soğuk yatakta büzülmekteyim
Böylece bir lâhza kaldığım zaman
Geceyi koynuma aldığım zaman
III
Gözlerim kapanıp daldığım zaman
IV
Yeniden yollara düzülmekteyim
V

Bu dizelerde numaralanmış kelimelerden hangi ikisi günlük dildeki anlamlarının dışında yeni bir anlam kazanmışlardır?

- A) I. ve II. B) I. ve V. C) II. ve III.
D) III. ve IV. E) IV. ve V.

5. Sonuna geliyoruz dostum
Eksiliyor soframızda
Bir bir iskemleler

Duyuyorum içimde
Yeşeriyor baş verip
Toprağa vereceğim tohum

Bu şiirin teması ve konusu aşağıdakilerden hangisidir?

Konu	Tema
A) Ayrılık	Ayrılığın acısı
B) Ölüm	Ölümden duyulan hüznün
C) Özlem	Bir dostu duyulan özlem
D) Sevgi	Sevginin zamanla azalması
E) Yaşlılık	Yaşlılığın farklı yönleri

6. Durun kalabalıklar, bu cadde çıkmaz sokak
Haykırsam, kollarımı makas gibi açarak
Durun, durun, bir dünya iniyor tepemizden
Çatırtılar geliyor karanlık kubbemizden

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil, şiirsel işlevde kullanılmıştır.
B) Gerçek hayatta yaşanabilir bir durum ele alınmamıştır.
C) İmgeli bir anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Kişinin duygu ve hayallerine seslenmektedir.
E) Konusu öfke, teması da öfkenin insan ruhundaki olumsuz etkileridir.

7. beni koyup koyup gitme
ne olursun
durduğun yerde dur
kendini martıların bir tutma
senin kanatların yok
düşersin yorulursun
beni koyup koyup gitme
ne olursun

Bu şiir alıntısı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirin söyleyicisi "ben", söyleyicinin hitap ettiği kişi de "sen"dir.
B) Modern şiir geleneğine örnek bir şiirdir.
C) Çağırışım ve imgelerden yararlanılmıştır.
D) Şairin bireysel duygularını yansıtan bir zihniyete sahiptir.
E) Halk dilinin olanaklarına yaslanan bir üsluba sahiptir.

8. 1. metin

Yine dertli dertli iniliyorsun
Sarı turnam sinen yaralandı mı
Yoksa ciğerlerin parelendi mi
Hiç el değmeden ben iniliyorsun

2. metin

Gördüm seni elden ihtiyarum gitti
Bakdum kadüne sabr u karârum gitti
Hâk oldum u her yana gubârum gitti
El-kıssa kapunda itibârum gitti

3. metin

Şimdi sen kalkıp gidiyorsun. Git
Gözlerin durur mu onlar da gidiyorlar. Gitsinler
Oysa ben senin gözlerinsiz edemem bilirsin

Yukarıda verilen örneklerin bağlı oldukları şiir gelenekleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

- A) Divan şiiri geleneği – modern şiir geleneği – halk şiiri geleneği
B) Modern şiir geleneği – divan şiiri geleneği – halk şiiri geleneği
C) Halk şiiri geleneği - divan şiiri geleneği – modern şiir geleneği
D) Divan şiiri geleneği – halk şiiri geleneği – modern şiir geleneği
E) Modern şiir geleneği – halk şiiri geleneği – divan şiiri geleneği

9. Ben dervişim diyene, bir ün edesim gelir
Seğirdüben sesine, varıp yetesim gelir
Sırat kıldan incedir, kılıçtan keskincedir
Varıp anın üstüne, evler yapasım gelir

Bu dizelerden aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Şairin zihniyetine
B) Şiir geleneğine
C) İnançla ilgili tema ve konuya
D) Türk şiirinin geleneksel ahenk unsurlarına
E) Etkili bir sanatlı söyleyişe yaslanan üsluba

10. Şairin şiirini yazdığı dönemde hâkim olan düşünce sistemine "zihniyet" denir.

Aşağıdaki örneklerin hangisi şairin yaşadığı dönemdeki zihniyeti yansıtan bir şiir olamaz?

- A) Bırak beni haykırayım, susarsam sen matem et
Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet
Sevenleri toprak olmuş öksüz çocuk gibidir
B) Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyada eşi
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi
C) Anne ben geldim, üstüm başım
Uzak yolların tozlarıyla perişan
Çoktan paralandı ördüğün kazak
Üzerinde yeşil nakışlar olan
D) Cep delik cepken delik
Yen delik kaftan delik
Don delik mintan delik
Kevgir misin be kardeşlik
E) Bir safa bahşedelim gel şu dil-i na-şada
Gidelim serv-i revanım yürü Sa'd-abad'a
İşte üç çifte kayık iskelede amade
Gidelim serv-i revanım yürü Sa'd-abad'a

11. Sen hep böyle mutlu kişi örnek vatandaş
Giden ağam gelen paşam, öyle mi
Bin yaşasın seni sokmayan yılan
Sen mi kaldın düzeltecek, öyle mi
Haksızlığa uğramadın taşlanmadın ha

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şairin toplumcu – gerçekçi zihniyetini yansıtmaktadır.
B) Çağırışım gücü yüksek, imgeli bir söylemle tema ve ileti kuvvetlendirilmiştir.
C) Modern şiir geleneğine uygun bir şiirden alınmıştır.
D) Halk dilinin söyleyişlerinden yararlanılarak yalın bir anlatım sağlanmıştır.
E) Toplum yaşamındaki birey tepkisz ve duyarsız olmamalıdır, iletisine sahiptir.

12. İşte kurşun kubbeler şehri İstanbul'dasın
Havada kaçan bulutların hışırtısı
Karaköy çarşısından geçen tramvayların camlarına yağmur yağıyor
Yenicami Süleymaniye arkalarını kirli bir göğe vermişler
Hiç kılmıdamıyorlar
Ayasofya elleriyle yüzünü kapamış bütün iştahıyla ağlıyor

Bu dizelerden aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

- A) İmgeli şiirsel söyleme
B) Şiirin yazıldığı dönemin gerçekliğine
C) Modern şiir geleneğine
D) Söyleyicinin yaşam sevincine
E) Betimleme ve aktarmalardan yararlanılan bir anlatıma